

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 iunie

Seria I, Anul XXII, Nr. 12 (308), 2019

PAPA FRANCISC - PELERIN ÎN ROMÂNIA

„Am venit în această țară frumoasă și primitoare ca pelerin și frate, pentru a avea diferite întâlniri și pentru a făuri o punte între inima mea și a voastră. Iar acum mă întorc acasă îmbogățit, luând cu mine locuri și momente, dar mai ales chipuri. Chipurile voastre vor da culoare amintirilor mele și vor fi prezente în rugăciunea mea. Vă mulțumesc și vă duc cu minte. Iar acum vă binecuvintez”.

Vin în România ca frate și pelerin

«Dragi frați și surori din România,

Mai sunt doar câteva zile până la călătoria care mă va duce în mijlocul vostru. Gândul acesta mă bucură și doresc încă de pe acum să vă adresez salutul meu cel mai cordial.

Vin în România, țară frumoasă și primitoare, ca pelerin și frate și le mulțumesc Președintelui și celorlalte Autorități ale națiunii pentru că m-au invitat și pentru deplina colaborare.

Trăiesc deja bucuria întâlnirii cu Patriarhul și cu Sinodul permanent al Bisericii Ortodoxe Române, precum și cu Păstorii și credincioșii catolici.

Legăturile de credință care ne unesc vin încă de la Apostoli, în special de la legătura care îi unea pe Petru și pe Andrei, cel care potrivit tradiției a adus credința pe pământul vostru. Frați de sânge, au fost frați și în vărsarea sângelui pentru Domnul.

Și printre voi au fost atâția martiri, chiar în timpurile recente, precum cei șapte episcopi greco-catolici pe care voi avea bucuria de a-i proclama Fericiți. Faptul pentru care au suferit, până la jertfirea vieții, este o moștenire mult prea prețioasă ca să fie uitată. Și este o moștenire comună, care ne cheamă să nu ne îndepărțăm de fratele care participă la ea.

Vin între voi ca să mergem împreună. Mergem împreună când învățăm să păstrăm rădăcinile și familia, când ne îngrijim de viitorul copiilor și de fratele de lângă noi, când ne depășim fricile și suspiciunile, când lăsăm să cadă barierele care ne separă de ceilalți.

Știu că mulți pregătesc vizita mea în mod intens și vă mulțumesc din inimă. Vă asigur că vă stau aproape în rugăciune vouă tuturor și vă dau Bindecuvântarea mea. Și vă cer, vă rog, să vă rugați pentru mine! Să ne vedem cu bine!»

Traducere VaticanNews, redacția în limba română.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Mihaela Caba, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Discursului Sfântului Părinte rostit vineri, 31 mai 2019

**Domnule Președinte,
Doamnă Prim-Ministru,
Preafericirea Voastră,
Onorați Membri ai Corpului Diplomatic,
Stimate Autorități,
Distinși reprezentanți ai diferitelor confesiuni
religioase și ai societății civile,
Dragi frați și surori,**

Adresez salutul meu cordial și mulțumirile mele Domnului Președinte și Doamnei Prim-Ministru pentru invitația de a vizita România și pentru amabilitatea cuvintelor de bun venit adresate mie și în numele celorlalte Autorități naționale și al iubitului dumneavoastră popor. Îi salut pe Membrii Corpului Diplomatic și pe reprezentanții societății civile adunați aici. Îl salut cu iubire frățască pe fratele meu Daniel.

Cu deosebit respect adresez salutul meu tuturor

Mitropoliților și Episcopilor Sfântului Sinod, și tuturor credincioșilor Bisericii Ortodoxe Române. Îi salut cu afecțiune pe episcopii, preoții, persoanele consacrate și pe toți membrii Bisericii Catolice, la care vin pentru a-i întări în credință și pentru a-i încuraja în drumul lor de viață și de mărturie creștină.

Mă bucur să mă aflu în frumoasa dumneavoastră țară, la douăzeci de ani de la vizita Sfântului Ioan Paul al II-lea, în momentul în care România – pentru prima dată de când face parte din Uniunea Europeană – deține în acest semestru Președinția Consiliului European.

Momentul acesta este potrivit pentru a avea o privire de ansamblu asupra celor treizeci de ani de când România s-a eliberat de un regim care oprima libertatea civilă și religioasă și o izola de celelalte țări europene și care, pe lângă acestea, dusese la stagnarea economiei și la epuizarea forțelor sale creatoare. În acest timp, România s-a angajat să-și construiască un proiect democratic prin intermediul pluralismului forțelor politice și sociale și prin dialogul lor reciproc, având drept scop recunoașterea esențială a libertății religioase și integrarea deplină a țării în scenariul internațional mai larg. E important să recunoaștem că, în mijlocul unor mari dificultăți și lipsuri, România a făcut mulți pași înainte pe acest drum. Voința de a progresa în diferitele sec-

toare ale vieții civile, sociale și științifice a descătușat multe energii și inventivitate, a eliberat numeroase forțe creative, altă dată ținute captive, și a dat un nou avânt multor inițiative, împingând țara spre secolul al XXI-lea. Vă încurajez să continuați munca de consolidare a structurilor și a instituțiilor necesare, nu doar pentru a răspunde aspirațiilor legitime ale cetățenilor, dar și pentru a stimula și a crea condițiile ca poporul dumneavoastră să-și manifeste întreg potențialul și ingeniozitatea de care știm că este capabil.

Trebuie să recunoaștem totodată că transformările generate de deschiderea spre o nouă eră au atras cu sine – odată cu beneficiile – și apariția unor inevitabile hopuri de depășit și a unor consecințe nu întotdeauna ușor de rezolvat pentru a păstra stabilitatea socială și pentru buna administrație a teritoriului. Mă refer în primul rând la fenomenul emigrației care a angrenat mai multe milioane de persoane care și-au lăsat casa și patria pentru a căuta noi oportunități de lucru și de viață demnă. Mă gândesc la depopularea atâtor sate care, în câțiva ani, s-au văzut părăsite de o parte considerabilă a locuitorilor lor; îmi închipui consecințele pe care toate aceste fenomene le pot avea asupra calității vieții, în acele locuri, și la slăbirea forțelor celor mai bogate și mai profunde rădăcini culturale și spirituale ale voastre care v-au întărit la vreme de grea încercare. Aduc un omagiu sacrificiului atâtor fii și fiice ai României care, prin cultura lor, prin patrimoniul valorilor și muncii lor, îmbogățesc țările în care au emigrat, iar prin roadele efortului lor își ajută familiile rămase în patrie. Gândul la frații și surorile aflate în străinătate este un act de patriotism, este un act de fraternitate, este un act de dreptate. Continuate să faceți aceasta.

Pentru a înfrunta problemele acestei noi faze istorice, pentru a individualiza soluții eficiente și a găsi puterea de a le pune în practică, trebuie să crească colaborarea pozitivă a forțelor politice, economice, sociale și spirituale; e necesar ca toți să meargă împreună, să meargă cu spirit de unitate, și să-și propună cu hotărâre să nu renunțe la vocația cea mai nobilă la care Statul trebuie să aspire: să se îngrijească de binele comun al poporului său. A merge împreună, ca mijloc de construire a istoriei, impune noblețea de a renunța la ceva din viziunea proprie sau din interesul specific personal în favoarea unui plan mai amplu, astfel încât să se creeze o armonie care să permită înaintarea sigură spre țeluri comune. Aceasta este noblețea fundamentală.

În felul acesta se poate construi o societate care să-i includă pe toți, în care fiecare, punându-și la dispoziție propriile talente și competențe, printr-o educație de calitate și muncă creativă, participativă și solidară (cf. Exort. ap. Evanghelii Gaudium, 192), să devină protagonist al binelui comun; o societate în care

(continuare în pag. 4)

(urmare din pag. 3)

cei mai slabi, cei mai săraci și cei din urmă să nu fie considerați nedoriți, obstacole care împiedică „mașina” să meargă, ci cetățeni, ca frați care trebuie integrați în totalitate în viața civilă; ba mai mult, sunt văzuți drept cea mai sigură dovadă a bunătății reale a modelului de societate care se construiește. De fapt, cu cât o societate se preocupă mai mult de soarta celor mai dezavantajați, cu atât mai mult se poate numi cu adevărat civilă.

Toate acestea trebuie să aibă un suflet și o inimă și o clară direcție de mers, care să nu fie impusă de rațiuni extrinseci sau de puterea nestăpânită a centrelor financiare la nivel înalt, ci de conștiința centralității persoanei umane și a drepturilor sale inalienabile (cf. *ibid.*, 203). Pentru dezvoltarea armonioasă viabilă, pentru activarea concretă a solidarității și a carității, pentru sensibilizarea forțelor sociale, civile și politice în vederea binelui comun, nu e suficient să actualizăm teoriile economice, nici nu sunt de ajuns abilitățile tehnice și profesionale, atât de necesare de altfel. Odată cu condițiile materiale, este necesar să se dezvolte sufletul poporului vostru, pentru că popoarele au un suflet; au un mod de a înțelege realitatea. Întoarcerea continuă la sufletul propriului popor: aceasta duce mai departe un popor.

În acest sens, Biserica creștină pot ajuta la recuperarea și alimentarea inimii vii din care să izvorască o acțiune politică și socială întemeiată pe demnitatea persoanei și angajată cu loialitate și generozitate în fa-

voarea binelui comun al colectivității. În același timp, ele se străduiesc să devină un reflex credibil și o mărturie atractivă a acțiunii lui Dumnezeu, și astfel se promovează între ele o adevărată prietenie și colaborare. Biserica Catolică vrea să se situeze în această matcă, vrea să contribuie la dezvoltarea societății, dorește să fie semn de armonie, speranță și de unitate și să se pună în slujba demnității umane și a binelui comun. Are intenția de a colabora cu autoritățile și cu celelalte Biserici, cu toți bărbații și femeile de bunăvoință, pentru a merge împreună și pentru a-și oferi talanții în slujirea întregii comunități. Biserica Catolică nu este străină, ci e pe deplin părtașă la spiritul național, după cum o arată și participarea credincioșilor săi la formarea destinului națiunii, la crearea și dezvoltarea structurilor de educație integrală și la formele de asistență specifice unui Stat modern. De aceea, ea dorește să contribuie la clădirea societății și a vieții civile și spirituale în acest pământ frumos al României.

Domnule Președinte,

dorind României prosperitate și pace, invoc asupra Dumneavoastră, asupra familiei Dumneavoastră, asupra tuturor celor prezenți și asupra tuturor locuitorilor acestei țări belșugul binecuvântărilor divine și protecția Sfintei Maici a lui Dumnezeu.

Dumnezeu să binecuvânteze România!

www.vaticannews.va

Discursul Președintelui României, domnul Klaus Iohannis

**„Sanctitatea Voastră,
Preafericirea Voastră,
Eminențe,
Excelențe,
Doamnelor și domnilor,**

Este o mare bucurie pentru mine ca în calitate de Președinte al României și în numele tuturor românilor să vă primesc la București, la Palatul Cotroceni, și să vă urez «Bun venit în România!».

Vă veți afla pentru câteva zile pe tărâmul Sfântului Apostol Andrei, ocrotitorul României, și sunt conștient, Sfinte Părinte, că în București, la Iași, la Șumuleu Ciuc și la Blaj veți fi întâmpinat cu cea mai mare căldură.

Veți putea cunoaște țara pe care Sfântul Ioan Paul al II-lea a denumit-o, atât de frumos, «grădina Maicii Domnului».

La rândul nostru, ne vom bucura să fim gazdele Episcopului Romei, locul rădăcinilor noastre de limbă și de credință.

Vizita Sanctității Voastre are loc într-o săptămână care, pentru credincioșii catolici, se află între Înălțare și Rusalii, iar pentru credincioșii ortodocși precedă Prăz-

nuirea Înălțării Domnului.

La finalul vizitei sale în România, Sfântul Ioan Paul al II-lea ne-a lăsat, la 9 mai 1999, un puternic mesaj de încredere în viitorul țării noastre, în vocația sa europeană, în rolul civilizației noastre de punte între Occident și Orient. Astăzi, vă pot mărturisi că mesajul primit atunci a rodit, iar România și-a regăsit destinul în familia Europei unite. În urmă cu mai puțin de o săptămână, acest destin european a fost reconfirmat cu forță de românii din țară și de cei din străinătate.

Diplomația pontificală continuă să reprezinte un factor pacificator și de echilibru în abordarea problemelor de pe agenda globală. În fața provocărilor contemporane, cetățenii României privesc vizita Sanctității Voastre ca pe o nouă încurajare de a se împlini prin înfăptuirea binelui comun, de a contribui la o societate a dreptății și la o lume a iubirii dintre oameni.

În această perioadă, România își exercită primul mandat la Președinția Consiliului Uniunii Europene. Așa cum ați subliniat în diferite ocazii, trebuie să avem grijă de casa noastră – Europa.

Am avut privilegiul de a-i găzdui pe liderii europeni la Sibiu, pe 9 mai, chiar de Ziua Europei, pentru un important moment de reflecție asupra viitorului Europei. Vă împărtășesc cu satisfacție că, prin Declarația politică adoptată la Summitul de la Sibiu, națiunile europene și liderii Europei și-au reafirmat cu claritate voința de a lucra împreună pentru o Europă reunită în pace și democrație, o singură Europă, condusă de valorile și libertățile sale.

Sanctitatea Voastră,

Cetățenii României au cunoscut direct tragica experiență a totalitarismului, lipsa libertății, înstrăinarea forțată de valorile creștine. Vizita Sanctității Voastre vine la un an de la Centenarul Marii Uniri și la împlinirea a trei decenii de când ne-am regăsit, prin jertfă, exercițiul drepturilor fundamentale, inclusiv al libertății de expresie și conștiință.

Astăzi, românii îl slăvesc pe Cel de Sus fără teamă și fără nicio piedică, în limba română ori în limbile tuturor minorităților naționale.

Beatificarea episcopilor martiri ai Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, este și un înalt omagiu adus tuturor celor care s-au sacrificat în perioada comunistă pentru libertate și pentru credință.

Vizita Sanctității Voastre are și o semnificație majoră pentru relațiile României cu Sfântul Scaun, anticipând aniversarea, în anul 2020, a 100 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice bilaterale. Relațiile politico-diplomatice dintre România și Sfântul Scaun sunt foarte bune, bazate pe o constantă comunicare. În ziua aniversării a 25 de ani de la reluarea relațiilor diplomatice bilaterale, respectiv la 15 mai 2015, ne-am întâlnit, Sfinte Părinte, și am avut atunci onoarea de a vă adresa invitația de a vizita țara noastră.

Sanctitatea Voastră,

Într-o lume marcată de fenomene complexe, Eu-

ropa are nevoie astăzi, poate mai mult decât oricând, de modele de conviețuire pașnică, de modele de dialog între majoritate și minorități, de dialog între culturi, care să ofere repere pentru consolidarea toleranței și a respectului reciproc.

România este un exemplu de bună practică, prin modul în care a asigurat și asigură respectarea drepturilor persoanelor aparținând celor 20 de minorități naționale istorice de pe teritoriul său.

Pusă sub semnul generozității, al solidarității sociale și al înțelegerii dintre civilizații, misiunea pe care o desfășurați în lume este bine-cunoscută și apreciată în țara noastră.

În bisericile catolice de rit latin și oriental, în bisericile ortodoxe, în cele ale altor culte creștine, ca de altfel și în locurile de rugăciune ale celorlalte culte recunoscute prin lege în România, sunt la loc de cinste valorile care își au izvorul în iubirea aproapelui, la care Sanctitatea Voastră face apel de fiecare dată. Împărtășirea acestui dar este temelia bunelor relații dintre culte în țara noastră.

În România, țară cu o populație majoritar ortodoxă, angajamentul statului pentru garantarea libertății religioase a condus la un dialog interconfesional marcat de un profund respect reciproc. Acest climat se oglindește binefăcător și în ospitalitatea pe care Biserica Catolică o oferă în Europa diasporei noastre, pentru care doresc să vă mulțumesc în mod deosebit!

Sanctitatea Voastră,

Mesajele Sanctității Voastre îndeamnă la empatie și acțiune în fața sărăciei, violenței, migrației, fragilizării comuniunii sufletești dintre oameni, agresării mediului sau consumerismului. Societatea românească rezonază la chemările de solidaritate și responsabilitate ale Sanctității Voastre. Pășim alături de Sanctitatea Voastră cu încredere pe această punte, pentru a clădi o lume a păcii și a împlinirii umane, o grădină a Maicii Domnului pentru toți, spre care trebuie «Să mergem împreună!».

Al doilea discurs al călătoriei apostolice

«Preafericirea Voastră, Înalt Preasfințiți Mitropoliți și Preasfințiți Episcopi ai Sfântului Sinod, Cristos a înviat!

Învierea Domnului constituie nucleul vestirii apostolice transmise și păstrate de Bisericile noastre. În ziua Paștelui, apostolii s-au bucurat la vederea Celui Înviat (cf. In 20,20). În acest timp al Paștelui și eu mă bucur să contemp lu oglindirea sa în ochii dumneavoastră, dragi Frați. Acum douăzeci de ani, în fața acestui Sfânt Sinod, Papa Ioan Paul al II-lea spunea: „Am venit să contemp lu Chipul lui Cristos gravat în Biserica dumneavoastră; am venit să venerez Chipul suferind, zălogul unei speranțe reînnoite” (Ioan Paul al II-lea, Discurs adresat Patriarhului Teoctist și Sfântului Sinod, 8 mai 1999: Insegnamenti XXII, 1[1999], 938). Și eu am venit aici ca pelerin și frate care dorește să vadă chipul Domnului în chipul fraților; privindu-vă, vă mulțumesc din inimă pentru primirea voastră.

Legăturile de credință care ne unesc își trag originea de la Apostoli, martorii Celui Înviat, în special de la legătura care îl unea pe Petru de Andrei, care, conform tradiției, a adus credința în aceste meleaguri. Au fost chiar frați de sânge (cf. Mc 1,16) și, într-un mod special, prin vărsarea sângelui pentru Domnul. Ei ne amintesc că există o fraternitate de sânge care ne precedă și care, ca un curent tăcut și dătător de viață, n-a încetat niciodată, de-a lungul secolelor, să ude și să susțină drumul nostru.

Aici – ca și în multe alte locuri din timpurile noastre – ați simțit Paștele morții și al învierii: atâția fii și atâtea fiice ai acestei țări, din diferite Biserici și comunități creștine, au îndurat vinerea persecuției, au trecut prin sâmbăta tăcerii, au trăit duminica renașterii. Atâția martiri și mărturisitori ai credinței! Mulți, aparținând diferitor confesiuni, nu demult au stat unul lângă altul în închisori, sprijinindu-se reciproc. Exem-

plul lor stă astăzi înaintea noastră și înaintea noilor generații care n-au cunoscut acele condiții dramatice. Motivul pentru care au suferit până acolo încât și-au dat viața este o moștenire prea prețioasă ca să fie uitată și nerespectată. Și este o moștenire comună care ne îndeamnă să nu ne îndepărtăm de fratele care o împărtășește. Uniți cu Cristos în suferință și în durere, uniți de către Cristos în Înviere ca „și noi să umblăm într-o viață nouă” (Rm 6,4).

Preafericirea Voastră, Frate drag, acum douăzeci de ani, întâlnirea dintre Predecesorii noștri a fost un dar pascal, un eveniment care a contribuit nu doar la reînflorirea relațiilor dintre ortodocși și catolici în România, ci și la dialogul dintre catolici și ortodocși în general. Călătoria aceea, prima pe care un episcop al Romei o întreprindea într-o țară majoritar ortodoxă, a deschis calea altor evenimente asemănătoare. Aș dori să adresez un gând de recunoștință amintire Patriarhului Teoctist. Cum să nu ne amintim strigătul spontan de „Unitate, unitate!” care s-a ridicat aici, la București, în zilele acelea? A fost un anunț de speranță izvorât din Poporul lui Dumnezeu, o profeție care a inaugurat un timp nou: timpul de a merge împreună pentru a redescoperi și trezi fraternitatea care deja ne unește.

Să mergem împreună cu puterea memoriei. Nu cu memoria nedreptăților suferite sau pricinuite, a judecăților și a prejudecăților, care ne închid într-un cerc vicios și ne determină să avem atitudini sterile, ci cu memoria rădăcinilor: a primelor secole în care Evanghelia, vestită cu îndrăzneală și spirit profetic, a întâlnit și luminat noi popoare și culturi; a martirilor din primele veacuri, a Sfinților Părinți mărturisitori ai credinței, ai sfințeniei trăite zilnic și propovăduite de atâtea persoane simple care împărtășesc același Cer. Datorită lui Dumnezeu, rădăcinile noastre sunt sănătoase și puternice și, chiar dacă crescând au suferit deformările și încercările timpului, suntem chemați, asemenea psalmistului, să ne amintim cu recunoștință de ceea ce Domnul a făcut în noi, să-i înălțăm Lui un imn de laudă unii pentru ceilalți (cf. Ps 77,6.12-13). Amintirea pașilor făcuți împreună ne încurajează să înaintăm spre viitor având conștiința diferențelor, cu siguranță, dar mai ales regăsind mulțumirea atmosferei de familie, reînsufletind memoria comuniunii care, ca o făclie, să lumineze pașii drumului nostru.

Să mergem împreună în ascultarea Domnului. Ne este exemplu ceea ce a făcut Cristos în ziua Paștelui, pe când mergea împreună cu ucenicii pe drumul spre Emaus. Ei discutau despre cele întâmplate, despre neliniștile, îndoielile și întrebările lor. Domnul i-a ascultat cu răbdare și le-a vorbit cu inima deschisă, ajutându-i să înțeleagă și să discearnă evenimentele (cf. Lc 24,15-24).

Și noi avem nevoie să-l ascultăm împreună pe Domnul, mai ales în aceste ultime timpuri, în care drumurile lumii au dus la rapide schimbări sociale și culturale. De dezvoltarea tehnologică și de bunăstarea economică au beneficiat mulți, dar cei mai mulți au rămas implacabil excluși, în vreme ce globalizarea care impune conformare a contribuit la deșănțarea valorilor popoarelor, slăbind etica și conviețuirea, poluată, în ultimii ani, de un copleșitor simțământ de teamă care, deseori înțetit artistic, duce la închidere și ură. Avem nevoie să ne ajutăm să nu cedăm seducțiilor „culturii urii” și a individualismului care, deși nu mai e atât de ideologică precum în timpurile persecuției ateiste, este totuși mai convingătoare și nu mai puțin materialistă. Ea recomandă deseori ca mijloc de dezvoltare ceea ce se arată imediat și rezolvabil, dar în realitate este indiferent și superficial. Fragilitatea legăturilor, care duce la izolarea persoanelor, are repercusiuni în special asupra celulei fundamentale a societății, familia, și ne solicită efortul de a ieși și a merge în întâmpinarea dificultăților fraților și surorilor noastre, îndeosebi ale celor mai tineri, nu prin descurajare și nostalgie, ca ucenicii de la Emaus, ci prin dorința de a-l comunica pe Isus Înviat, nucleul speranței. Avem nevoie ca alături de frații noștri, să reînnoim ascultarea cuvintelor lui Cristos pentru ca inima să ardă împreună, iar vestirea să nu slăbească (cf. vv. 32.35).

Ca și la Emaus, putem ajunge la destinație rugându-l cu insistență pe Domnul să rămână cu noi (cf. vv. 28-29). El, care se revelează la frângerea pâinii (cf. vv. 30-31), ne cheamă la caritate, ne îndeamnă să slujim împreună; să-l „dăruim pe Dumnezeu” înainte ca „să pledăm despre Dumnezeu”; să nu fim pasivi în a înfăptui binele, ci gata să ne ridicăm și să mergem, să fim activi și să colaborăm (cf. v. 33). În sensul acesta, ne sunt un bun exemplu atâtea comunități ortodoxe românești care colaborează foarte bine cu multe diece-

ze catolice din Europa Occidentală unde sunt prezente. În multe cazuri s-a dezvoltat un raport de încredere și prietenie reciprocă, întreținută de gesturi concrete de ospitalitate, susținere și solidaritate. Prin această frecventare reciprocă, mulți catolici și ortodocși români au descoperit că nu sunt străini, ci frați și prieteni.

Să mergem împreună spre noi Rusalii. Traseul care ne așteaptă duce de la Paște la Rusalii: de la zorile pascale ale unității, răsărite aici, acum douăzeci de ani, am pornit la drum spre noi Rusalii. Pentru ucenici Paștele a însemnat începutul unui nou drum din care nu dispărușeră încă frica și nesiguranța. Asta a durat până la Rusalii, când, adunați în jurul Preasfintei Mame a lui Dumnezeu, apostolii, într-un singur Duh și în diversitatea și bogăția de limbi, l-au mărturisit pe Cel Înviat, prin cuvânt și viață. Continuăm drumul nostru de la certitudinea de a avea un frate alături până la împărtășirea credinței întemeiate pe învierea aceluiași Cristos. De la Paște la Rusalii: timp să ne adunăm în rugăciune sub ocrotirea Sfintei Maici a lui Dumnezeu, să-l invocăm pe Spiritul Sfânt unii pentru alții. Să ne reînnoiască Duhul Sfânt, El care respinge uniformitatea și căruia îi place să plăsmuiască unitatea în cea mai frumoasă și mai armonioasă diversitate. Focul lui să mistuie lipsa noastră de încredere; suflul său să înlăture reținerile care ne împiedică să dăm mărturie împreună despre viața nouă pe care ne-o oferă. El, făuritor de fraternitate, să ne dea harul de a merge împreună. El, creator al noutății, să ne insuflă curaj să trăim inedite căi de împărtășire și de misiune. El, tăria martirilor, să ne ajute să nu zădărniciim sacrificiul lor.

Dragi frați, să mergem împreună, spre lauda Preasfintei Treimi și spre beneficiul reciproc, pentru a-i ajuta pe frații noștri să-l vadă pe Isus. Reînnoiesc recunoștința mea și vă asigur de afecțiunea, prietenia și rugăciunea mea și a Bisericii Catolice.

Anca MĂRTINAȘ – Vatican News România

Cuvântul adresat Papei Francisc de către Patriarhul Daniel

”Sanctitatea Voastră,

Cu salutul pascal „Cristos a înviat!”, vă primim în această sală a Palatului Patriarhiei, în care, la 8 mai 1999, Papa Ioan Paul al II-lea a fost primit de Patriarhul Teoctist și de mai mulți membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Această sală este numită simbolic în limba latină *Conventus*, adică *Întâlnire*.

Papa Ioan Paul al II-lea, în timpul episcopatului său în Polonia, și Patriarhul Teoctist, ca episcop în România, au avut o experiență spirituală comună, și anume au cunoscut anii grei ai regimului comunist, când Biserica a fost marginalizată și persecutată.

De aceea, întâlnirea lor la București, în zilele de 7-9 mai 1999, a fost marcată de bucuria libertății religioase a creștinilor și amplificată de sărbătoarea Sfințelor Paști.

Atât Papa Ioan Paul al II-lea, cât și Patriarhul Teoctist au fost apărători ai credinței creștine și au simțit în activitatea lor ajutorul lui Isus Cristos Cel răstignit și înviat.

În acest sens, predecesorii noștri ne cheamă astăzi și pe noi să apărăm și să promovăm credința în Cristos și valorile creștine, într-o Europă foarte secularizată, pentru a transmite tinerei generații credința în iubirea milostivă a lui Cristos pentru lume și credința în viața eternă a persoanei umane.

Totodată, ei ne cheamă să mărturisim, să apărăm și să promovăm familia creștină tradițională formată din bărbat, femeie și copii, într-o Europă cu un evident declin demografic, un continent care îmbătrânește rapid.

Predicarea Evangheliei lui Cristos înseamnă astăzi să unim Liturgia cu filantropia, rugăciunea cu acțiunea socială în ajutorarea oamenilor săraci, bolnavi și marginalizați.

În același timp, Evanghelia lui Cristos ne cheamă să promovăm dreptatea, reconcilierea și solidaritatea în societate pentru ca iubirea lui Cristos pentru toți oamenii să fie percepută ca fiind binecuvântare, pace și bucurie, pentru persoane și pentru popoare.

Vă dorim multă sănătate și mulți ani de viață: *Ad multos annos!*

† Daniel
Patriarhul României

Cuvântul adresat de Patriarhul Daniel Papei Francisc în Catedrala Națională

Sanctitatea Voastră,

Vă adresăm salutul pascal „Cristos a înviat!” și vă primim astăzi în această nouă Catedrală a Bisericii Ortodoxe Române, pe care Sanctitatea Voastră a dorit personal să o viziteze. Cu 20 de ani în urmă, în zilele de 7-9 mai 1999, când Papa Ioan Paul al II-lea a vizitat România ca pelerin, el a numit această țară „Grădina Maicii Domnului”.

Deci, astăzi, noi vă primim ca pelerin în această Catedrală nouă, în care deasupra Altarului (Sanctuarului) se află marea icoană în mozaic a Maicii Domnului, numită în limba greacă „Platytera”, iar în limba latină „Regina coeli”.

Icoana aceasta a Catedralei Naționale din București confirmă simbolic numele de „Grădina Maicii Domnului” dat României. Această Catedrală are ca protector spiritual sărbătoarea Înălțării Domnului nostru Isus Cristos, când serbăm și Ziua Eroilor români, ca sărbătoare națională.

Totodată, al doilea patron spiritual al Catedralei Naționale este Sfântul Apostol Andrei, cel Întâi Chemat, fratele Sfântului Apostol Petru, din localitatea Betsaida, situată în Galileea.

Această Catedrală este o biserică dedicată Sfântului Apostol Andrei, deoarece acesta este Apostolul poporului român și Ocrotitorul României. El a predicat Evanghelia lui Hristos în primul secol creștin pe teritoriul României de azi, în fosta provincie Scythia Minor (Dobrogea).

Catedrala Națională a fost construită pe un teren obținut de la Statul Român de către vrednicul de pomenire Patriarhul Teoctist, ca un act de reparație morală pentru cele cinci biserici care au existat în această zonă, trei fiind demolate și două translate, de către regimul comunist, pentru a se construi Casa Poporului (actualul Parlament).

În acest sens, noua Catedrală Națională este un edificiu simbolic al Învierii bisericilor demolate, dar și un simbol al libertății religioase a poporului român, după aproape 50 de ani de regim comunist.

Construcția acestui edificiu a început efectiv la sfârșitul lunii martie 2011 și a durat opt ani, astfel încât, în data de 25 noiembrie 2018, am sfințit altarul Catedralei Națio-

nale, împreună cu Sanctitatea Sa Bartolomeu, Patriarhul Ecumenic, în prezența membrilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, a clericilor, credincioșilor și reprezentanților societății românești.

În anii 1999 și 2002, Sanctitatea Sa Papa Ioan Paul al II-lea a oferit un ajutor financiar Preafericitului Părinte Patriarh Teoctist pentru construirea acestei Catedrale, în valoare de 200.000 USD.

În anul 2017, acest ajutor financiar a fost integrat simbolic de Patriarhia Română, ca parte din costul total de 500.000 euro, în vederea achiziționării clopotelor Catedralei Naționale, de la firma catolică Grassmayr din Innsbruck, Austria, deoarece, în tradițiile ortodoxă și catolică, clopotele au o valoare simbolică foarte profundă: ele reprezintă glasul lui Dumnezeu, care cheamă oamenii la rugăciune și la cooperare fraternă.

Suntem recunoscători pentru acest ajutor financiar simbolic și, totodată, vă mulțumim pentru sprijinul pe care îl acordați constant credincioșilor ortodocși români din Italia și din alte țări, unde Biserica Romano-catolică a pus la dispoziția comunităților ortodoxe românești 426 lăcașuri de cult, 306 în Italia și 120 în alte țări din Europa Occidentală.

Din acest motiv, am acceptat propunerea părții catolice să oferim Sanctității Voastre și creștinilor catolici prezenți aici în această Catedrală posibilitatea să rostească rugăciunea Tatăl nostru în limba latină și să intoneze câteva cântări pascale catolice.

Acest gest este un semn de recunoștință pentru spațiile liturgice oferite de comunități catolice parohiilor ortodoxe românești din Europa Occidentală. Iar, după terminarea cântărilor pascale catolice, va urma rostirea rugăciunii Tatăl nostru în limba română și vor fi intonate cântări pascale ortodoxe.

În semn de ospitalitate românească, dorim să oferim Sanctității Voastre o icoană în mozaic a Sfântului Apostol Andrei, Ocrotitorul spiritual al României, dimpreună cu urarea: *Ad multos annos!*

Predica Papei Francisc în Catedrala Catolică "Sfântul Iosif" din București

Evanghelia pe care am ascultat-o ne introduce în atmosfera întâlnirii între două femei care se îmbrățișează și umplu totul de fericire și de laudă. Copilul tresăltă de bucurie și Elisabeta își binecuvântează verișoara pentru credința sa; Maria cântă minunile pe care Domnul le-a înfăptuit în slujitoarea sa umilă, printr-un măreț imn de speranță pentru cei care nu mai pot cânta pentru că și-au pierdut glasul... Cântarea ei de speranță vrea să ne trezească și pe noi și ne invită să o intonăm astăzi, oprindu-ne la trei aspecte prețioase pe care le deducem din contemplarea primei discipole: Maria merge, Maria întâlnește, Maria se bucură.

Maria merge... de la Nazaret la casa lui Zaharia și a Elisabetei: este prima dintre călătoriile Mariei pe care ne-o povestește Scriptura, prima dintre multele ce vor urma. Va merge din Galileea la Betleem, unde îl va naște pe Iisus; va fugi în Egipt ca să își salveze copilul de Irod; se va duce și la Ierusalim în fiecare an de Paște, până la ultimul Paște, în timpul căruia își va urma Fiul până la Calvar. Aceste călătorii au o trăsătură: nu au fost niciodată ușor de străbătut, au cerut curaj și răbdare. Ele ne învață că Prea Sfânta Fecioară știe ce înseamnă urcușurile, cunoaște urcușurile noastre: ne este soră de drum. Pentru că are experiența oboselii, știe cum să ne ia de mână când întâlnim teren accidentat, când ne trezim în serpentinele cele mai abrupte ale vieții. Ca o mamă bună, Maria știe că iubirea progresează în lucrurile mici de fiecare zi. Iubirea și iscusința maternă sunt în stare să transforme o grotă de animale în casa lui Iisus, numai cu câteva scutece sărăcăcioase și cu un munte de duișie (cf. Exortăția apostolică Evanghelii gaudium, 286). Contemplarea Mariei ne îngăduie să ne îndreptăm privirea la atâtea femei, mame și bunici, de pe aceste meleaguri care, cu jertfă și ascundere, cu devotament și hotărâre, plămuesc prezentul și țes visurile de mâine. Prin dăruire tăcută, dârză și neobservată, care nu se tem să-și suflece mânecile și să ia asupra lor greutățile pentru a duce mai departe viața copiilor și a întregii familii, nădăjduind „împotriva oricărei speranțe” (Rom 4,18). Este o amintire vie faptul că în poporul nostru dăinuie și pulsează un puternic sentiment de speranță, în ciuda condițiilor care o pot umbri sau care caută să o stingă. Privind la Maria și la multe chipuri materne, simțim mai profund și lărgim spațiul pentru speranță (cf. Documentul de la Aparecida, 536), care dă naștere viitorului și-l deschide. Să o spunem cu tărie: în lumea de lângă noi există spațiu pentru speranță. De aceea, Maria merge și ne invită să mergem împreună.

Maria o întâlnește pe Elisabeta (cf. Lc 1,39-56), deja înaintată în vârstă. Dar tocmai ea, cea în vârstă, vorbește despre viitor. Tocmai ea profetește: „umplută de Spiritul Sfânt” (v. 41), o numește „fericită” pe Maria, pentru că „a crezut” (v. 45), anticipând ultima fericire

din Evanghelii: fericit cel ce crede (cf. In 20,29). Iată, tânăra merge în întâmpinarea celei în vârstă, căutând rădăcinile, iar cea în vârstă renaște și profetește despre cea tânără, dându-i viitor. Astfel, cei tineri și cei în vârstă își dau întâlnire, se îmbrățișează și sunt capabili să trezească ce este mai bun în celălalt. Este miracolul provocat de cultura întâlnirii, în care nimeni nu este respins ca rebut sau etichetat, dimpotrivă, toți sunt prețioși, întrucât sunt indispensabili pentru a revela chipul Domnului. Nu le este frică să meargă împreună și, când asta se întâmplă, Dumnezeu vine și face minuni în poporul său. Chiar Spiritul Sfânt ne încurajează să ieșim din noi înșine, din blocajele și preocupările noastre egoiste, pentru a ne învăța să privim dincolo de aparențe și a ne dăruii posibilitatea de a cuvânta bine despre alții - „a-i binecuvânta” - mai ales despre atâția frați ai noștri rămași singuri în fața intemperțiilor, lipsiți poate nu doar de un acoperiș sau de o bucățică de pâine, ci de prietenia și căldura unei comunități care să-i îmbrățișeze, care să-i ocrotească și să-i găzduiască. Cultura întâlnirii ne determină pe noi creștinii să trăim miracolul maternității Bisericii, care îi caută, îi apără și îi unește pe fiii săi. În Biserică, unde se întâlnesc rituri diferite, atunci când nu au întâietate afilierea personală, propriul grup sau propria etnie, ci poporul care știe să-l laude împreună pe Dumnezeu, se întâmplă lucruri mărețe. Să o spunem din nou cu tărie: fericit cel ce crede (cf. In 2019) și are curajul de a crea întâlnire și comuniune.

Maria care merge și o întâlnește pe Elisabeta ne amintește unde a dorit Dumnezeu să locuiască și să trăiască. Ne amintește care este sanctuarul său și în ce loc îi putem asculta pulsul, anume, în mijlocul poporului său, acolo locuiește, acolo trăiește, acolo ne așteaptă. Să fim conștienți că pe noi ne invită profetul să nu ne temem, să nu ne descurajăm. Pentru că Domnul Dumnezeu nostru este în mijlocul nostru, El este un mântuitor puternic (cf. Sof 3,16-17), este în mijlocul poporului său. Acesta este secretul creștinului: Dumnezeu este în mijlocul nostru ca un mântuitor puternic. Această certitudine, ca și pentru Maria, ne dă dreptul să cântăm și să tresăltăm de bucurie. Maria se bucură, se bucură pentru este purtătoarea lui Emanuel, a lui Dumnezeu cu noi. „A fi creștin este bucurie în Spiritul Sfânt” (Exortăția apostolică Gaudete et exultate, 122). Fără bucurie rămânem paralizați, sclavi ai mâhnirilor noastre. Desori problema credinței nu constă în lipsa de mijloace, de structuri și de cantitate, nici măcar în prezența celui care nu ne acceptă. Problema credinței este lipsa bucuriei. Credința se clatină atunci când ne lăsăm duși de valul tristeții și al descurajării. Când trăim în neîncredere, închiși în noi înșine, contrazicem credința, pentru că în loc să ne simțim fiii pentru care Dumnezeu face

(continuare în pag. 10)

(urmare din pag. 9)

lucruri mari (cf. v. 49), reducem totul la măsura problemelor noastre și uităm că nu suntem orfani; în tristețe noi uităm că nu suntem orfani, că avem un Tată în mijlocul nostru, mântuitor puternic. Maria ne vine în ajutor pentru că, în loc să micșoreze, preamărește, adică îl „mărește” pe Domnul, laudă măreția sa. Iată secretul bucuriei. Maria, mică și umilă, pornește de la măreția lui Dumnezeu și, în ciuda problemelor sale - care nu erau puține - stăruie în bucurie, pentru că se încrede cu totul în Domnul. Ea ne amintește că Dumnezeu poate înfăptui întotdeauna minuni, dacă rămânem deschiși față de El și dacă suntem la fel față de frații noștri. Să ne gândim la mărturisitorii de seamă ai acestor meleaguri: oameni simpli care s-au încredințat lui Dumnezeu în mijlocul persecuțiilor. Nu și-au pus speranța în lume, ci în Domnul, și așa au mers mai departe. Aș vrea să le

mulțumesc acestor umili învingători, acestor sfinți de alături care ne arată calea. Lacrimile lor nu au fost fără rost, au fost rugăciuni care s-au ridicat la cer și au udat la rădăcină speranța acestui popor.

Dragi frați și surori, Maria merge, întâlnește și se bucură, pentru că a purtat ceva mai mare decât ea însăși: a fost purtătoarea unei binecuvântări. Ca și ea, nici noi să nu ne temem să fim purtătorii binecuvântării de care România are nevoie. Voi să fiți promotorii culturii întâlnirii, care să dezmințind indiferența, care să dezmințind diviziunea și să permită acestui pământ să cânte cu tărie milostivirile Domnului!

Franciscus

Traducere de pr. **Mihai Pătrașcu**

Salutul ÎPSS Ioan Robu, arhiepiscop și mitropolit de București

«La sfârșitul acestei Sfinte și Dumnezeiești Liturghii, primiți, Sfinte Părinte, gândul nostru de mulțumire și de recunoștință.

Isus le-a spus ucenicilor săi (Lc 10,16): „Cine pe voi vă ascultă, pe Mine Mă ascultă”. V-am ascultat, Sanctitate, știind pe cine ascultăm. Ne-am rugat împreună, știind cu cine ne rugăm. Vă mulțumim că azi sunteți cu noi aici, cu Biserica noastră locală de ambele rituri, cu țara și poporul nostru.

Permiteți-mi, Sfinte Părinte, să vă mai spun un cuvânt. Sanctitate, adesea folosiți expresia: „Vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine”. Astăzi, suntem noi cei care ne îndreptăm spre Sanctitatea Voastră și vă spunem: Sfinte Părinte, nu uitați să vă rugați pentru Biserica noastră locală și pentru țara noastră.

Binecuvântați-ne, Sfinte Părinte, pe noi toți! Binecuvântați patria noastră, poporul nostru, pentru ca, întăriți în credință, înrădăcinați în dragoste și însuflețiți de speranță, să putem merge împreună pe drumul istoriei, căutând binele comun, fraternitatea, pacea și buna înțelegere. Vă mulțumim din toată inima!»

Predica Papei Francisc la Șumuleu Ciuc

Cu bucurie și recunoscător lui Dumnezeu mă aflu astăzi aici, împreună cu voi, dragi frați și surori, în acest îndrăgit sanctuar marian, bogat în istorie și credință, unde, ca fii, venim s-o întâlnim pe Mama noastră și să ne recunoaștem ca frați. Sanctuarele, locuri aproape „sacramentale” ale unei Biserici spital de campanie, păstrează memoria poporului credincios care, în mijlocul necazurilor sale, nu obosește în a căuta izvorul de apă vie de unde să-și îmbroscăteze speranța. Sunt locuri de sărbătoare și de celebrare, de lacrimi și de implorare. Venim la picioarele Mamei, fără prea multe cuvinte, să ne lăsăm priviți de ea și pentru ca ea, cu privirea ei, să ne conducă la Acela care este Calea, Adevărul și Viața (In 14,6).

Nu am venit aici la întâmplare: suntem pelerini. Aici, în fiecare an, în sâmbăta Rusaliilor, voi veniți în pelerinaj pentru a îndeplini legământul înaintașilor voștri și pentru a întări credința în Dumnezeu și devoțiunea față de Preacurata Fecioară Maria, reprezentată de monumentală statuie în lemn. Acest pelerinaj anual aparține moștenirii Transilvaniei, dar aduce cinstire tradițiilor românești și ungurești deopotrivă; participă la el și credincioși de alte confesiuni și este simbolul dialogului, al unității și al fraternității; un apel la a recupera mărturiile de credință devenită viață și de viață devenită speranță. A peregrina înseamnă a fi conștienți că venim, ca popor, în casa noastră. Un popor a cărui bogăție stă în miile sale de chipuri, culturi, limbi și tradiții; sfântul popor credincios al lui Dumnezeu care, împreună cu Maria, este pelerin, cântând milostivirea Domnului. Dacă în Cana Galileei Maria a mijlocit la Fiul ei să facă prima minune, în fiecare sanctuar Ea veghează și mijlocește, nu numai în fața Fiului său, dar și în fața fiecăruia dintre noi, pentru a nu lăsa să ni se fure fraternitatea de către vocile și rănila trecutului, care alimentează diviziunea și fragmentarea. Evenimentele complexe și triste din trecut nu trebuie uitate sau negate, dar nici nu pot să constituie un obstacol sau un argument pentru a împiedica o mult râvnită conviețuire fraternă.

A peregrina înseamnă a ne simți chemați și îndemnați să mergem împreună cerând de la Domnul harul de a transforma vechile și actualele resentimente și difidențe în noi oportunități de comuniune; înseamnă a ne dezancora din siguranțele și comoditățile noastre în căutarea unui pământ nou pe care Domnul vrea să ni-l dăruiască. A peregrina semnifică provocarea de a descoperi și de a transmite spiritul de a trăi împreună, de a nu ne fi teamă să ne amestecăm, de a ne întâlni și de a ne ajuta. A peregrina înseamnă a participa la acea mare puțin haotică care se poate transforma într-o adevărată experiență de fraternitate, o caravană mereu solidară pentru a construi istoria (cf. Exort. ap. Evanghelii gaudium, 87). A peregrina este a privi nu atât

la ceea ce ar fi putut fi (și nu a fost), dar mai degrabă la tot ceea ce ne așteaptă și nu mai putem amâna. Înseamnă a crede în Domnul care vine și care este în mijlocul nostru, promovând și încurajând solidaritatea, fraternitatea, dorința de bine, de adevăr și de dreptate (cf. ibid., 71). Este angajarea de a lupta pentru ca cei care ieri au rămas în urmă să devină protagoniștii de mâine, și protagoniștii de astăzi să nu fie lăsați în urmă mâine. Pentru a face aceasta este nevoie de o muncă artizanală de a țese împreună viitorul. Iată de ce suntem aici pentru a spune împreună: Mamă, învață-ne să trasăm împreună viitorul.

Faptul de a fi pelerini la acest sanctuar ne determină să ne îndreptăm privirea spre Maria și spre misterul alegerii lui Dumnezeu. Ea, o fată din Nazaret, o mică localitate din Galileea, la periferia Imperiului Roman precum și la periferia Israelului, prin „da”-ul ei, a fost capabilă să dea început revoluției gingășiei (cf. ibid., 88). Misterul alegerii din partea lui Dumnezeu, care își fixează privirea asupra celor slabi pentru a-i umili pe cei puternici, ne împinge și ne încurajează și pe noi să spunem „da”, ca și ea, pentru a parcurge calea împăcării.

Domnul nu-l dezamăgește pe cel care riscă. Să mergem, și să mergem împreună, lăsând ca Evanghelia să fie fermentul capabil să impregneze totul și să dea popoarelor noastre bucuria mântuirii.

La final, PS György Miklós Jakubinyi, arhiepiscopul romano-catolic de Alba Iulia, administrator apostolic al armenilor catolici rezidenți în România, a spus:

Sfinte Părinte,

În urmă cu 20 de ani ne-a vizitat țara prima dată Sfântul Ioan Paul al II-lea, însă s-a restrâns asupra capitalei, București. I-a părut rău că nu putea vizita Transilvania, unde trăiește majoritatea credincioșilor săi, totuși ne-a promis că dacă mai revine, neapărat ne va vizita. După 20 de ani, Sfântul Părinte Francisc a realizat aceste promisiuni.

Sfinte Părinte, aici Vă salută credincioșii și Episcopii celor patru Dieceze romano-catolice transilvane compuse în majoritate de maghiari sau secui: Alba Iulia, Oradea Mare, Satu-Mare și Timișoara. Vă cerem, Sfinte Părinte, ca prin această vizită să ne ajutați să fim și mai mult angrenați în „circulația sangvină” a Bisericii Universale. Mulțumim, Sfinte Părinte, că ați venit să Vă rugați împreună cu noi, să oferiți Sfânta Jertfă a Sfintei Liturghii, să cereți Sfintei Maria Ajutătoare de la Șumuleu Ciuc ca să ne binecuvânteze după inscripția de pe crucea votivă: „Dumnezeule! Ține-ne în sfânta credință și în virtuțile strămoșilor!”

Anca MĂRTINAȘ – Vatican News România

Discursul Sfântului Părinte în Piața Palatului Culturii din Iași

«Dragi frați și surori, bună seara!

Aici, împreună cu voi, se simte căldura de a fi în familie, înconjurați de cei mici și de cei mari. Este ușor, văzându-vă și auzindu-vă, să te simți acasă. Papa se simte acasă între voi. Vă mulțumesc pentru călduroasa voastră primire și pentru mărturiile pe care mi le-ați dăruit. Mons. Petru, ca un bun și mândru tată de familie, prezentându-vă, v-a îmbrățișat pe toți cu cuvintele sale, și ai confirmat-o tu, Eduard, când ne spuneai că această întâlnire nu vrea să fie doar pentru tineri, sau doar pentru adulți, sau pentru alții, dar ați dorit ca „în această seară să fie împreună cu noi părinții noștri și bunicii noștri”.

Astăzi, pe aceste meleaguri, este ziua copilului. Să-i aplaudăm pe copii! Aș vrea ca primul lucru pe care-l facem să fie acela de a ne ruga pentru ei: să-i cerem Preacuratei să-i protejeze cu mantia sa. Isus i-a pus în mijlocul apostolilor săi; și noi vrem să-i punem în mijloc și să reafirmăm angajarea noastră de a-i iubi cu aceeași iubire cu care i-a iubit Domnul, angajându-ne să le dăruim dreptul la viitor. Reprezintă o frumoasă moștenire faptul de a le da copiilor noștri dreptul la viitor.

Mă bucur să știu că în această piață se află chipul familiei lui Dumnezeu care-i îmbrățișează pe copii, pe tineri, pe soți, pe persoanele consacrate, pe bătrânii români din diferite regiuni și de diferite tradiții, precum și pe cei din Moldova, cei veniți de dincolo de Prut, pe credincioșii ceangăi și cei de limbă poloneză și rusă. Duhul Sfânt ne convoacă pe toți și ne ajută să descoperim frumusețea de a sta împreună, de a ne putea întâlni pentru a merge împreună. Fiecare cu limba sa și cu tradiția proprie, dar toți fericiți de a ne întâlni ca frații. Cu acea bucurie pe care o împărtășeau

Elisabeta și Ioan – de calitate acești soți! – cu cei unsprezece fii ai lor, toți diferiți, sosiți din locuri diferite, dar care „astăzi s-au reunit toți, așa cum odată, în fiecare duminică dimineața, luau toți drumul spre biserică”. Fericirea părinților de a-i vedea pe toți fiii reuniți. Cu siguranță, astăzi în cer se face sărbătoare, văzând atâția fii care au decis să stea împreună.

Are loc aici experiența unor noi Rusalii, așa cum am ascultat în lectura proclamată. Unde Spiritul Sfânt îmbrățișează diferențele dintre noi și ne dăruiește puterea de a deschide drumuri de speranță dând ce-i mai bun din noi; este același drum pe care l-au început Apostolii acum două mii de ani, fiind astăzi rândul nostru să dăm mărturie și să ne decidem să semănăm. Nu putem aștepta s-o facă alții; este rândul nostru. Noi suntem responsabili. Acum este rândul nostru.

Este dificil să mergem împreună, nu-i așa? Este dificil să mergem împreună. Este un dar pe care trebuie să-l cerem, o lucrare artizanală pe care suntem chemați să o săvârșim și un dar frumos, totodată, pe care trebuie să-l transmitem. Dar de unde să începem pentru a merge împreună?

Aș vrea să fur din nou cuvintele acestor bunici: Elisabeta și Ioan. Este frumos să se vadă cum iubirea prinde rădăcini cu devotament și angajare, muncă și rugăciune. Iubirea a prins rădăcini în voi și a dat roade. Așa cum spune profetul Ioel, când tinerii și bătrânii se întâlnesc, bunicii nu le mai este teamă să viseze (cf. Il 3,1). Iar visul vostru a fost acesta: „Vișăm ca ei să-și poată construi un viitor fără să-și uite rădăcinile. Vișăm ca întreg poporul nostru să nu uite de rădăcinile sale”. Voi priviți la viitor și deschideți ziua de mâine pentru fiii voștri, pentru nepoții voștri, pentru poporul vostru, oferind ce-i mai bun din ceea

ce ați învățat pe drumul vieții voastre: ca ei să nu uite de unde au plecat. Oriunde vor merge, orice vor face, să nu-și uite rădăcinile. Este același vis, aceeași recomandare pe care Sfântul Paul o face lui Timotei: să mențină vie credința primită de la mama sa și de la bunica sa (cf. 2 Tim 10,5-7). Pe măsură ce crești – în toate privințele: că devii puternic, mare, că îți faci chiar un nume – să nu uiți lucrurile frumoase și prețioase pe care le-ai învățat în familie. Aceasta este înțelepciunea pe care o dobândești cu trecerea anilor: odată ce crești, să nu uiți de mama ta și de bunica ta și de acea credință simplă și robustă care le caracteriza și le dădea putere și perseverență pentru a merge mai departe, fără a se descuraja. Suntem invitați acum să mulțumim și să reaprindem generozitatea, curajul și credința autentică, fără interese, „făcută în casă”, care trece neobservată, dar puțin câte puțin înfăptuiește Împărăția lui Dumnezeu.

Cu siguranță, credința „nu este cotate la bursă”, nu se vinde și, cum ne amintea Eduard, poate părea că „nu folosește la nimic”. Însă credința este un dar care menține vie o certitudine profundă și frumoasă: apartenența noastră în calitate de fii, și de fii iubiți de Dumnezeu. Dumnezeu ne iubește cu iubire de Tată. Fiecare viață, fiecare dintre noi îi aparține. Este o apartenență ca fii, dar și ca nepoți, ca soți, ca bunici, ca prieteni, ca vecini; o apartenență în calitate de frați între noi. Cel rău divizează, dispersează, separă și creează discordie, seamănă neîncredere. Vrea să trăim „distanți” de ceilalți și de noi înșine. Duhul Sfânt, dimpotrivă, ne amintește că nu suntem ființe anonime, că nu suntem ființe abstracte, ființe fără chip, fără istorie, fără identitate. Nu suntem ființe goale și nici superficiale. Există o rețea spirituală foarte puternică care ne unește, ne „conectează”, ne susține și care este mai puternică decât orice alt tip de conexiune. Și această rețea constituie rădăcinile noastre: conștiința că aparținem unii altora, că viața fiecăruia este ancorată în viața celorlalți. „Tinerii înfloresc când se simt iubiți”, spunea Eduard. Toți înflorim când ne simțim iubiți. Pentru că iubirea prinde rădăcini și ne cheamă să ne înfigem aceste rădăcini în viața celorlalți. Așa cum ne spun acele frumoase cuvinte ale poetului nostru național, care îi dorea dulcii sale Români: „fiii tăi trăiască numai în frăție ca a nopții stele” (M. EMINESCU, „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”). Eminescu era unul mare; unul care a crescut. Se simțea matur, și nu numai. Se simțea fratern și de aceea a dorit ca România, ca toți românii să fie frați precum stelele nopții. Noi aparținem unii altora, iar fericirea noastră personală se realizează făcându-i fericiți pe ceilalți. Toate celelalte sunt povești.

Pentru a merge împreună acolo unde ești, să nu uiți de ceea ce ai învățat în familie. Nu-ți uita rădăcinile.

Acest lucru mi-a amintit de profeția unui sfânt

eremit al acestor ținuturi. Într-o zi călugărul Galaction Ilie de la Mănăstirea Sihăstria, mergând cu oile la munte, s-a întâlnit cu un pustnic, un eremit sfânt pe care-l cunoștea și îl întrebă: „Spune-mi, părinte, când va fi sfârșitul lumii?”. Și venerabilul eremit, suspinând din inima sa, spuse: „Părinte Galaction, știi când va fi sfârșitul lumii? Când nu va mai fi cărare de la vecin la vecin! Adică, atunci când nu va mai fi dragoste și înțelegere creștinească între frați, între rude, între creștini și între popoare! Atunci când nu se vor mai iubi oamenii deloc, cu adevărat, va fi sfârșitul lumii. Căci fără iubire și fără Dumnezeu nu pot să mai trăiască oamenii pe pământ!”

Viața începe să se stingă și să putrezească, inima noastră încetează să mai bată și se usucă, bătrânii nu vor mai visa și tinerii nu vor mai profetiza când nu va mai fi cărare de la vecin la vecin ... căci fără iubire și fără Dumnezeu omul nu mai poate trăi pe pământ.

Eduard ne spunea că el, ca și mulți alții din Țara sa, încearcă să-și trăiască credința în mijlocul multor provocări. Într-adevăr sunt multe provocări care ne pot descuraja și ne pot face să ne închidem în noi înșine. Nu o putem nega, nu putem să acționăm ca și cum n-ar fi nimic. Dificultățile există și sunt evidente. Dar aceasta nu poate să ne facă să pierdem din vedere că credința ne dăruiește cea mai mare dintre provocări: aceea că, departe de a te închide sau de a te izola, credința face să germineze ce-i mai bun din fiecare. Domnul e primul care ne lansează provocarea și care ne spune că ce-i mai rău vine atunci când „nu mai este cărare de la vecin la vecin”, când vedem mai multe tranșee decât drumuri. Domnul ne dăruiește un cântec mai puternic decât toate sirenele care vor să paralizeze drumul nostru. Și o face în același fel: intonează un cântec mai frumos și mai atrăgător.

Domnul ne dăruiește tuturor o vocație care este o provocare, pentru a ne face să descoperim talanții și capacitățile cu care suntem înzestrați și pe care să le punem în slujba celorlalți. Ne cere să ne folosim de libertatea noastră ca o libertate de alegere, să spunem „da” unui plan de iubire, unui chip, unei priviri. Aceasta este o libertate mult mai mare decât aceea de a putea să consumăm și să cumpărăm lucruri. O vocație care ne pune în mișcare, ne face să distrugem tranșeele și să deschidem drumuri care ne amintesc de acea apartenență în calitate de fii și de frați.

Din această capitală istorică și culturală a Țării se pleca împreună – în Evul Mediu – ca pelerini, pe Calea Transilvaniei, spre Santiago de Compostela. Astăzi aici trăiesc mulți studenți din diferite părți ale lumii. Îmi amintesc de o întâlnire virtuală, pe care am avut-o în martie, cu Scholas Occurrentes, în care îmi spuneau că acest oraș, anul acesta, este capitala națională a tineretului. Este adevărat? Este adevărat că acest oraș, pe parcursul acestui an, este capitala na-

(urmare din pag. 13)

țională a tineretului? [Tinerii răspund] „Da!” Trăiască tinerii! Două elemente foarte bune: un oraș – fiți atenți – care, din punct de vedere istoric, știe să se deschidă și să înceapă noi procese; adică drumul spre Santiago; un oraș care știe să găzduiască tineri proveniți din diferite părți ale lumii, așa cum este acum. Două caracteristici care ne amintesc de potențialul pe care îl aveți și de marea misiune pe care o puteți desfășura: să deschideți drumuri pentru a merge împreună și pentru a duce mai departe acel vis care este profeția: fără iubire și fără Dumnezeu nici un om nu poate trăi pe pământ. De aici, astăzi, pot să mai pornească alte noi drumuri de viitor spre Europa și spre multe alte locuri din lume. Pelerini ai secolului XXI, capabili de o nouă imaginație a legăturilor care ne unesc.

Însă nu este vorba de a crea mari programe și proiecte, dar de a lăsa să crească credința, de a lăsa ca rădăcinile să ne aducă seva. Așa cum vă spuneam la început: credința nu se transmite doar prin cuvinte, dar și cu gesturi, priviri, mângâieri ca acelea ale mamelor noastre, ale bunicilor noastre; cu gustul lucrurilor pe care le-am învățat acasă, într-un mod simplu și genuin. Acolo unde este mult zgomot, să știm să ascultăm; unde este confuzie, să știm să inspirăm armonie; unde totul se îmbracă în ambiguitate, să putem aduce claritate; unde este excluziune, să aducem împărtășire; în mijlocul senzaționalismului, în mijlocul mesajelor și veștilor rapide, să avem grijă de integritatea celorlalți; în mijlocul agresivității, să dăm precedență păcii; în mijlocul falsității, să aducem adevărul; în toate, în toate să privilegiem deschiderea drumurilor ce ne fac să simțim apartenența noastră ca fii și ca frați (cf.

Mesajul pentru Ziua Mondială a Comunicațiilor Sociale 2018). Acest ultim aspect are muzicalitatea lui Francisc de Assisi. Știți ce-i sfătuia sfântul Francisc de Assisi pe frați în privința transiterii credinței? Spunea astfel: „Mergeți, predicați Evanghelia și, dacă este necesar, [predicați] și prin cuvinte. [Tinerii aplaudă]. Aceste aplauze sunt pentru sfântul Francisc din Assisi. Termin – mai am un paragraf – însă vreau să vă rămână spus [nu să vă povestesc] o experiență pe care am trăit-o în timp ce intram în Piață. Era o femeie înaintată în vârstă, destul de vârstnică, bunică. Avea în brațe un nepoțel de două luni mai mult sau mai puțin, n-avea mai mult. Când am trecut, mi l-a arătat. Surâdea. Și surâdea cu un surâs de complicitate, ca și cum mi-ar fi spus „Priviți, acum pot visa!” M-am emoționat pe moment și n-am avut curajul să merg și s-o aduc aici, în față. De aceea vă relatez. Bunicii visează când bunicii merg înainte și nepoții au curaj când i-au rădăcini de la bunici.

România este „grădina Maicii Domnului”, și în această întâlnire am putut să-mi dau seama de aceasta, pentru că ea este o Mamă care cultivă visurile fiilor, care le păzește speranțele, care aduce bucuria în casă. Este o Mamă duioasă și concretă, care are grijă de noi. Voi sunteți comunitatea vie și înfloritoare, plină de speranță, pe care o putem oferi Mamei. Ei, Maicii Domnului, să-i consacram viitorul tinerilor, viitorul familiilor și al Bisericii. Mulțumesc!»

Franciscus

A. MĂRTINAȘ - Vatican News

PSS Petru Gherghel, episcopul Diecezei de Iași, i-a adresat Papei Francisc următorul salut de bun venit:

«Sfinte Părinte Francisc, Cu imensă bucurie și onoare vă primim astăzi în mijlocul nostru, aici la Iași! Veniți la noi îndemnându-ne „să mergem împreună!”. Dorim să împlinim acest îndemn împărtășind cu Sanctitatea voastră bucuria credinței sub ocrotirea Maicii Domnului. Icoana Sfintei Fecioare de la Cacica, sub privirea căreia ne întâlnim azi, ne arată care e țelul pelerinajului nostru comun: Cristos cel Înviat. Cu inimi pline de bucuria învierii, vă întâmpinăm cu toții și vă spunem: Bine ați venit! Sfinte Părinte, copiii, chiar în ziua lor, 1 iunie, Vă înconjoară. Tinerii Vă spun, prin cântarea și entuziasmul lor, că Vă iubesc și vă sunt recunoscători pentru mărturia vie de iubire pe care le-o oferiți. Bătrânii și bolnavii, care v-au întâmpinat în catedrală, se simt și ei mângâiați de prezența Voastră și se bucură când ne amintiți că fără ei și visurile lor tinerii noștri ar fi lipsiți de rădăcini și de speranță pentru viitor. Și familiile diecezei noastre au dorit să vă întâlnească. Multe dintre ele au văzut în această întâlnire

o ocazie pentru a se întoarce din străinătate și pentru a vă mulțumi de grija pe care o purtați celor care trăiesc departe de patria lor. Vă salută și toți tinerii aici de față. Și Biserica noastră, familie de familii, vrea să transmită tinerilor tezaurul credinței și al iubirii ca o garanție a fericirii și a speranței! Toți creștinii, frații și surorile Bisericii Ortodoxe, reprezentanții celorlalte culte din Iași s-au unit cu noi să Vă spună „Bun venit!” în casa noastră comună. În această grădină a Maicii Domnului ne-am rugat pentru Sanctitatea Voastră și misiunea de a-i întări pe toți în credință. Așteptăm cu nerăbdare Mesajul Sanctității Voastre, rugăciunea de încredințare și consacrare pe care o veți înălța către Sfânta Fecioară pentru familii și tineri, precum și Binecuvântarea apostolică. Primiți, vă rugăm, acest dar simbolic, icoana Maicii Domnului de Cacica, spre sfântă aducere aminte și prinos de recunoștință. Din inimă Vă mulțumim Sfinte Părinte Francisc! Bine ați sosit la noi acasă, bine ați venit la Iași, bun venit în Moldova și în România!».

Predica Sfântului Părinte la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie greco-catolică celebrată pe Câmpia Libertății de la Blaj Duminică, 2 iunie 2019

„Învățătorule, cine a păcătuit, că s-a născut orb, el sau părinții lui?” (In 9,2). Această întrebare, pe care discipolii i-o adresează lui Isus, provoacă o serie de reacții și de acțiuni care vor însoți toată pagina evanghelică, dezvăluind și punând în evidență ceea ce cu adevărat orbește inima omului.

Isus, ca și discipolii săi, îl vede pe orbul din naștere, este capabil să-l recunoască și să-l pună în centru. După ce a declarat că orbirea sa nu era rodul păcatului, amestecă praful pământului cu saliva sa și îi unge ochii; apoi îi poruncește să se spele în piscina Siloe. După ce s-a spălat, orbul își recapătă vederea. Este interesant să remarcăm faptul că minunea este relatată în doar două versete, toate celelalte îndreptând atenția nu spre orbul vindecat, ci spre discuțiile care se nasc de aici. Se pare că viața sa și în mod special vindecarea sa, devin un fapt banal, anecdotic, sau motiv de controversă, chiar de iritare și de neplăcere. Orbul vindecat este mai întâi luat la întrebări de mulțimea nedumerită, apoi de farisei; aceștia îi interoghează și pe părinții săi. Pun la îndoială identitatea omului vindecat, apoi neagă acțiunea lui Dumnezeu, invocând drept scuză faptul că Dumnezeu nu acționează în zi de sâmbătă; ajung până acolo încât pun la îndoială că acel om s-ar fi născut orb.

Toată această scenă și toate discuțiile fac să se întrevadă cât este de greu să se înțeleagă acțiunile și prioritățile lui Isus, care îl pune în centru pe acela care trăia la periferie, mai ales atunci când unul gândește că primatul îl deține „sâmbăta” și nu iubirea Tatălui care

vrea să-i mântuiască pe toți oamenii (cf. 1 Tim 2,4); orbul trebuia să conviețuiască nu numai cu propria-i orbire, dar și cu orbirea acelor care îl înconjurau. Astfel sunt împotrivițiile și ostilitățile care se nasc în inima omului atunci când în centru, în loc să fie persoanele, sunt puse interesele particulare, etichetele, teoriile, abstracțiile și ideologiile, care, pe unde trec, nu fac altceva decât să orbească totul și pe toți. În schimb, logica Domnului este diferită: departe de a se ascunde în lipsa de acțiune sau în abstracție ideologică, caută persoana, cu chipul său, cu rănilor sale și cu istoria sa. Îi vine în întâmpinare și nu se lasă înșelat de discursuri ce nu sunt în măsură să dea întâietate și să pună în centru ceea ce este important cu adevărat.

Aceste ținuturi cunosc bine ceea ce înseamnă suferința oamenilor atunci când greutatea ideologiei sau a regimului este mai puternică decât viața și se pune deasupra a toate, ca normă a vieții înseși și a credinței persoanelor; când capacitatea de decizie, libertatea și spațiul pentru creativitate este redus și de-a dreptul eliminat (cf. Enc. *Laudato si'*, 108.). Voi ați suferit din cauza discursurilor și acțiunilor bazate pe discreditare, care duceau până la expulzarea și distrugerea aceluia care nu putea să se apere și reduceau la tăcere vocile disonante. Îi avem în minte, în mod deosebit, pe cei șapte Episcopi greco-catolici pe care am avut bucuria să-i proclamăm Fericiți. În fața persecuției aprige din partea regimului ei au dat dovadă de o credință și de o iubi-

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

re exemplare pentru poporul lor. Cu mare curaj și tărie interioară, au acceptat să fie supuși la o dură detenție și la tot felul de cruzimi, decât să renege apartenența la iubita lor Biserică. Acești Păstori, martiri ai credinței, au recâștigat și au lăsat poporului român o prețioasă moștenire pe care o putem sintetiza în două cuvinte: libertate și milostivire.

Gândindu-mă la libertate, nu pot să nu remarc faptul că celebrăm această Dumnezeiască Liturghie pe „Câmpia libertății”. Acest loc semnificativ evocă unirea Poporului dumneavoastră care s-a realizat în diversitatea exprimărilor religioase: acest lucru constituie un patrimoniu spiritual care îmbogățește și caracterizează cultura și identitatea națională română. Noii Fericiți au suferit și și-au sacrificat viața, opunându-se unui sistem ideologic tiran și coercitiv în ceea ce privește drepturile fundamentale ale persoanei umane. În acea perioadă de tristă amintire, viața comunității catolice era pusă la grea încercare de regimul dictatorial și ateu: toți Episcopii și mulți credincioși ai Bisericii Greco-Catolice și ai Bisericii Catolice de Rit Latin au fost prizonieri și condamnați la închisoare.

Un alt aspect la moștenirii spirituale a noilor Fericiți este milostivirea. Tenacitatea în a profesa fidelitatea la Cristos era însoțită în ei de o dispoziție la martiriu fără cuvinte de ură pentru prizonieri, față de care au demonstrat o blândețe considerabilă. Este grăitor ceea ce a declarat în timpul închisorii Episcopul Iuliu Hossu: „Dumnezeu ne-a trimis în acest întuneric al suferinței pentru ca să dăruim iertarea și a ne ruga pentru convertirea tuturor”. Aceste cuvinte sunt simbolul și sinteza atitudinii cu care acești Fericiți în perioada de încercare au sprijinit poporul lor în a continua să mărturisească credința, fără să cedeze și fără să se răz-

bune. Această atitudine de milostivire față de tortionari este un mesaj profetic, deoarece se prezintă astăzi ca o invitație făcută tuturor să învingem ranciuna prin caritate și iertare, trăind în mod coerent și curajos credința creștină.

Dragi frați și surori, chiar și astăzi reapar noi ideologii care, într-un mod subtil, încearcă să se impună și să-i dezrădăcineze pe oameni din cele mai bogate tradiții ale lor culturale și religioase. Colonizările ideologice disprețuiesc valoarea persoanei, a vieții, a căsătoriei și a familiei (cf. Exort. ap. postsin. *Amoris laetitia*, 40) și dăunează, prin propuneri distrugătoare, atee ca și cele din trecut, în mod deosebit tinerilor noștri și copiilor, lăsându-i fără rădăcini din care să poată crește (cf. Enc. *Laudato si'*, 123-124). Sunt voci care, semănând teamă și diviziune, vor să ștergă și să îngroape cea mai prețioasă moștenire pe care aceste ținuturi au văzut-o născându-se. Mă gândesc, de exemplu, la Edictul de la Turda, din 1586, care sancționa orice fel de radicalism, promovând un act de toleranță religioasă, fiind unul dintre primele cazuri din Europa de acest tip.

Aș dori să vă încurajez să duceți lumina Evangheliei la contemporanii noștri și să continuați să luptați, ca acești Fericiți, împotriva acestor noi ideologii care apar. Să fiți mărturisitori ai libertății și ai milostivirii, făcând să prevaleze fraternitatea și dialogul asupra diviziunilor, incrementând fraternitatea de sânge, care își găsește originea în perioada de suferință în care creștinii, divizați în decursul istoriei, s-au descoperit a fi mai apropiați și mai solidari. Să vă însoțească pe drumul vostru ocrotirea maternă a Preacuratei Fecioare Maria și mijlocirea noilor Fericiți.

www.vaticannews.va

Papa Francisc, înainte de rugăciunea “Regina Coeli”, la Blaj

«Dragi frați și surori, înainte de a termina această Dumnezeiască Liturghie, doresc să vă salut încă o dată pe voi toți aici prezenți și pe cei pe care i-am întâlnit în aceste zile, mulțumindu-vă tuturor pentru primirea călduroasă. Îi salut cu respect pe Domnul Președinte al Republicii și pe celelalte Autorități, exprimându-mi recunoștința sinceră pentru colaborarea rodnică în ceea ce privește pregătirea și desfășurarea acestei vizite. Sunt recunoscător Preafericirii Sale, Patriarhul Daniel, Sfântului Sinod, Clerului și credincioșilor Bisericii Ortodoxe din România, care m-au primit în spirit fratern! Domnul să binecuvânteze această străveche și distinsă Biserică și s-o susțină în misiunea ei. Lor, tuturor, aplauze frățești.

Adresez un salut plin de afecțiune și de recunoștință Preafericirii Voastre, Cardinal Lucian Mureșan. Îi salut pe credincioșii Bisericii Catolice: Episcopii, preoții, persoanele consacrate și credincioșii

laici din București și din Iași, precum și pe numeroșii pelerini veniți la Șumuleu Ciuc. Îi mulțumesc lui Dumnezeu care mi-a dat posibilitatea de a mă ruga cu voi și de a vă încuraja în angajamentul vostru de evanghelizare și de mărturie a carității. Aici la Blaj, pământ de martiriu, de libertate și milostivire, vă aduc omagiul meu vouă, fii ai Bisericii Greco-Catolice care, de trei secole, dați mărturie, cu ardoare apostolică, despre credința voastră.

Preacurata Fecioară Maria să reverse ocrotirea ei maternă asupra tuturor cetățenilor României care, în decursul istoriei, s-au încredințat mereu mijlocirii ei. Ei vă încredințez pe voi toți și Îi cer să vă călăuzească pe drumul vostru de credință, pentru a înainta spre un viitor de un autentic progres și de pace și astfel să contribuiți la construirea unei patrii, din ce în ce mai dreaptă și mai fraternă. Regina Coeli...»

www.e-comunio.ro

Discursul de primire a Sfântul Părinte Francisc la Blaj, rostit de Preafericirea Sa Lucian Mureșan

Sfinte Părinte, în numele întregii Biserici Greco-Catolice din România și al tuturor oamenilor de bunăvoință de pe aceste meleaguri, vă adresez cele mai călduroase mulțumiri pentru prezența Sanctității Voastre în mijlocul nostru, și mai ales pentru că ați prezidat Dumnezeiasca Liturghie cu beatificarea celor șapte episcopi ai noștri martiri care au ales cu toții să moară decât să se lepede de credința lor catolică.

Dacă în 1952 veneratul predecesor al Sanctității Voastre, Papa Pius al XII-lea, dorea să „sărute lanțurile celor care, întemnițați în mod nedrept, plâng și suferă pentru atacurile asupra religiei” în România, astăzi acest vis devine realitate: Petru este aici. Pentru a ne întări în credință. Pentru a săruta și a vindeca rănilor noastre. Pentru a ne încuraja înspre un elan înnoit printr-o autentică „purificare a memoriei”, aici pe Câmpia Libertății, loc istoric al emancipării națiunii noastre.

Sfinte Părinte, noi, creștinii români greco-catolici, nu doar credem în unitate, ci, așa cum afirma Sfântul Ioan Paul al II-lea, primul Pontif care a pășit pe pământul românesc, noi mărturisim prin însăși ființa noastră, „de trei secole, prin sacrificii uneori nemaiauzite” credința noastră în Unitate. Inima Bisericii noastre bate aici la Blaj, o turmă mică situată în periferiile

existențiale față de cei mari ai acestei lumi. Aici, Biserica noastră, înflăcărată în rugăciune și în acțiune, îi îmbrățișează pe cei de pe urmă, pe cei marginalizați, pe cei săraci, exprimându-și vocația sa înnăscută spre solidaritate.

Vă mulțumim, Sfinte Părinte, pentru această bucurie pe care numai Dumnezeu ne-o poate dăruia, atunci când îl celebrăm în Euharistie pe Cel ce ne unește: Isus Cristos, Lumina lumii.

Binecuvântați-ne, Sfinte Părinte, pe noi, Biserica noastră, pe cei bolnavi, pe cei întemnițați, bătrânii, familiile aflate în greutate, dar și mulții noștri credincioși care trăiesc în diaspora.

Prezența Vicarului lui Cristos astăzi aici la Blaj, ne amintește de gestul simbolic pe care îl manifestăm în celebrarea euharistică - îmbrățișarea păcii, atunci când am schimbat această salutare: „Cristos în mijlocul nostru”.

**Cardinal
+ Lucian Mureșan**

**Arhiepiscop major al Bisericii Române Unite
cu Roma, Greco-Catolică**

Salutul preotului greco-catolic de etnie rromă, Ioan Hoca

Sfinte Părinte,

Când am auzit cuvintele pe care le-ați rostit pe 26 octombrie 2015 în fața a peste 7.000 de romi din aproape douăzeci de națiuni ale lumii, după ani de prejudecăți și de neîncredere, m-am simțit atins de aceste cuvinte: „Aș dori ca și pentru poporul vostru să înceapă o nouă istorie, o istorie înnoită. Să se întoarcă pagina! A sosit timpul. Nimeni nu trebuie să se simtă izolat, nimeni nu are voie să calce în picioare demnitatea și drepturile altora”.

Sfinte Părinte, bine ați venit în periferia periferiilor! Aici, în cartierul Barbu Lăutaru din Blaj, noi romii suntem fericiți pentru că Biserica Greco-Catolică Română a înțeles ceva cu adevărat important: și anume că trebuie să vindecăm această rană, că trebuie să-i întâlnim pe acești frați, că trebuie să le oferim Evanghelia bucuriei. Nu putem să nu îl amintim pe episcopul martir Ioan Suci, cel care juca fotbal cu copiii romi tocmai pe aceste străzi pe care ne aflăm, într-un autentic spirit fratern, de prietenie și de împărtășire. El a plătit cu sângele său fidelitatea sa față de Cristos și acum celebrează Liturgia cerească cu Sfinții Îngeri. Suntem recunoscători Bisericii noastre pentru că asigură o pastorație pentru romi, cu diferite parohii dedicate îngrijirii spirituale a familiilor și a copiilor lor. Iar biserica în care ne aflăm aici în cartierul nostru este un semn concret al acestei îngrijiri și al dragostei față de noi.

În acest sens, gândindu-ne la importanța acceptării celor marginalizați și a celor săraci, aspect atât de drag Sanctității Voastre, ne amintim cu mare bucurie de binecuvântarea pietrei de temelie a acestei biserici și a

acestui centru pastoral pe 1 octombrie 2017 de către Cardinalul Leonardo Sandri, Prefect al Congregației pentru Bisericile Orientale și reprezentant direct al Sanctității Voastre.

Cred că nu greșesc dacă spun că noi ne aflăm aici pentru a arăta că în Biserica lui Cristos este loc pentru toți. Așa cum ați spus la Liturgia din Medellin în Columbia în septembrie 2017: „Biserica nu este a noastră, este a lui Dumnezeu; El este stăpânul Bisericii și al secerișului; este loc pentru toată lumea”. Iată de ce, vizita și îmbrățișarea pe care Sanctitatea Voastră ne-o manifestați astăzi, dezvăluie în fața tuturor care este viața adevărată a romilor și cât de autentică este dorința lor de a fi incluși și de a participa la activitățile societății românești și din alte locuri, pentru a se depăși discriminarea și segregarea.

Vă mulțumim, Sfinte Părinte, pentru că ridicați glasul împotriva marginalizării noastre, favorizată de motive care ajung să ne calce demnitatea în picioare. Vă mulțumim, Sfinte Părinte, că ați luat distanța față de acea retorică ce a dat naștere multor conflicte. Vă mulțumim, Sfinte Părinte, pentru că intrați în dialog cu timpul în care trăim, pentru că Vă simțiți aproape de noi, unul dintre noi. Primindu-Vă pe Sanctitatea Voastră, îl primim pe Domnul, Cel care a venit pentru cei de pe urmă, Cel care i-a iubit pe cei marginalizați, pe cei incomozi, pe cei greu de înțeles.

Pentru noi și pentru toți romii, prezența Sanctității Voastre ne este de mare încurajare și de speranță.

Salutul adresat de Sfântul Părinte comunității Rome din cartierul Barbu Lăutaru, din Blaj

Dragi frați și surori, bună ziua!

Sunt bucuros să vă întâlnesc și vă mulțumesc pentru primirea voastră. Tu, părinte Ioan, nu greșești în a afirma acea certitudine pe cât de sigură pe atât de uitată adesea: în Biserica lui Cristos este loc pentru toți. Biserica este loc de întâlnire, și trebuie să ne amintim de acest lucru nu ca un frumos slogan, dar ca făcând parte din cartea noastră de identitate, în calitate de creștini. Ne-ai amintit de aceasta, dându-l ca exemplu pe Episcopul Martir Ioan Suci, care a știut să dea expresie, prin gesturi concrete, dorinței lui Dumnezeu Tatăl de a se întâlni cu fiecare persoană, în prietenie și împărtășire. Evanghelia bucuriei se transmite în bucuria întâlnirii, fiind conștienți că avem un Tată care ne iubește. Priviți de El, înțelegem cum să ne privim între noi. Cu acest spirit am dorit să vă strâng mâinile, să vă privesc în ochi, să vă las să intrați în inima mea, în rugăciune, încrezător că voi avea și eu un loc în rugăciunea voastră și în inima voastră.

Am totuși o greutate pe inimă. Este greutatea discriminărilor, a segregărilor și a maltratării suferite de comunitățile voastre. Istoria ne spune că nici creștinii, și nici chiar catolicii, nu au fost străini de răul acesta atât de mare. Pentru aceasta aș vrea să vă cer iertare. Cer iertare – în numele Bisericii Domnului și vouă – pentru momentele când, în decursul istoriei, v-am discriminat, maltratat sau v-am privit într-o manieră greșită, cu privirea lui Cain și nu cu cea a lui Abel, și nu am știut să vă recunoaștem, să vă prețuim și să vă apărăm în specificitatea voastră. Pentru Cain nu contează fratele său. Prin indiferență alimentăm prejudecăți și instigăm la ură. De câte ori nu judecăm în mod nehibzuit, folosind cuvinte care rănesc, cu atitudini care seamănă ură și creează distanțe! Când cineva este lăsat în urmă, familia umană nu mai merge înainte. Nu suntem creștini pe deplin, și nici măcar umani, dacă nu știm să vedem persoana înainte de acțiunile sale, înainte de judecățile și prejudecățile noastre.

În istoria omenirii, există mereu atât Abel, cât și Cain. Există mâna întinsă și mâna care lovește. Există deschidere la întâlnire și închidere din cauza conflictelor. Există primire și există excludere. Există acela care vede în celălalt un frate și cel care-l vede ca o piedică pe drumul său. Există civilizația iubirii și există civilizația urii. În fiecare zi trebuie să alegem între a fi Abel sau Cain. Ca în fața unei răscruci de drumuri suntem chemați să facem o alegere decisivă: să parcurgem calea împăcării sau cea a răzbunării. Să alegem calea lui Isus! Este o cale mai istovitoare, dar este calea care conduce la pace. Și ea trece prin iertare. Să nu ne lăsăm duși de valul răutăților care ne macină înăuntrul nostru: fără ranchiună! Deoarece niciun rău nu îndreaptă

un alt rău, nicio răzbunare nu dă satisfacție nedreptății, niciun resentiment nu face bine inimii, nicio închidere în sine nu apropie.

Dragi frați și surori, voi, ca popor aveți un rol de protagoniști pe care să vi-l asumați; nu trebuie să vă fie frică să împărtășiți și să oferiți acele caracteristici specifice vouă care vă definesc, care marchează drumul vostru, și de care avem atât de mare nevoie: valoarea vieții și a familiei, în sens larg (veri, unchi, ...); solidaritatea, ospitalitatea, ajutorul, sprijinul și apărarea celor mai slabi din comunitate; valorizarea și respectul celor în vârstă; simțul religios al vieții, spontaneitatea și bucuria de a trăi. Să nu privați societatea în care vă aflați de aceste daruri, dar să fiți disponibili și să primiți toate acele lucruri bune pe care ceilalți vi le pot oferi și aduce. De aceea doresc să vă invit să mergem împreună, acolo unde sunteți, în construirea unei lumi mai umane, trecând peste temeri și suspiciuni, lăsând să cadă barierele care ne despart pe unii de alții, alimentând încrederea reciprocă în căutarea răbdătoare și nicicând zadarnică a fraternității. Să ne angajăm să mergem împreună, cu demnitate: demnitatea familiei, demnitatea de a ne câștiga pâinea cea de toate zilele – aceasta te face să mergi mai departe – și demnitatea rugăciunii. Mereu privind înainte (cf. Întâlnirea de rugăciune cu poporul Rom și Sinti, 9 mai 2019).

Aceasta este ultima întâlnire din cadrul vizitei mele în România. Am venit în această țară frumoasă și primitoare ca pelerin și frate, pentru a trăi diferite întâlniri. Iar acum mă întorc acasă îmbogățit, luând cu mine locuri și momente, dar mai ales chipuri. Chipurile voastre vor da culoare amintirilor mele și vor fi prezente în rugăciunea mea. Vă mulțumesc și vă duc cu mine! Iar acum vă binecuvântează, dar mai întâi vă cer o mare favoare: să vă rugați pentru mine! Mulțumesc!

Ce înseamnă beatificarea și ce presupune ceremonia beatificării

Beatificarea înseamnă pentru Biserica Catolică recunoașterea publică a sfințeniei unei persoane și presupune un întreg proces care poate să dureze de la câțiva ani la câteva secole. Este o etapă a sanctificării.

Există două căi prin care poate fi demonstrată sfințenia candidatului: minunile înfăptuite sau moartea pentru credință.

Congregația Pentru Cauzele Sfinților de la Vatican evaluează cererea de beatificare formulată de episcopul diecezan și se începe o minuțioasă muncă de cercetare. Toate sunt decise la Roma.

În cazul celor care au murit pentru credință, se recunoaște automat calitatea de martir pe care aceștia au dobândit-o în urma sacrificiului. Sub pontificatul Papei Francisc a mai fost beatificat, la 31 august 2013, și monseniorul Vladimir Ghika.

Atunci, Vaticanul a fost reprezentat la ceremonie de cardinalul Angelo Amato, prefectul Congregației pentru Cauza Sfinților. Este unul dintre cei mai cunoscuți cardinali, a fost unul dintre colaboratorii apropiați ai Papei Ioan Paul al II-lea, iar în 2013, în momentul alegerii unui nou papă, numele său era menționat printre posibii candidați.

Beatificarea lui Vladmir Ghika a fost a treia beatificare a unui martir din România, după cea a episcopilor Szilard Bogdanffy (2010) și Janos Scheffler (2011), care au murit în penitenciarele Aiud, respectiv Jilava, la începutul anilor '50.

Potrivit tradiției în astfel de ceremonii, Papei Francisc i se va oferi un relicvar cu moaște, respectiv obiecte care au aparținut celor șapte episcopi greco-catolici.

„Există o cutumă ca atunci când Sfântul Părinte celebrează o beatificare, în acest caz a celor șapte

episcopi greco-catolici, să se ofere Sfântului Părinte un relicvar, cu relicve, cu moaște pe care le avem de la episcopii martiri. (...) Trei dintre episcopi - Ioan Suci, Valeriu Traian Frențiu, Tit Liviu Chinezu, au murit la Sighet, au fost aruncați în gropi comune, deci nu avem osemintele acestora. La fel, Alexandru Rusu a murit la Gherla. Nici osemintele sale nu au fost identificate. Avem oseminte pentru ceilalți, Ioan Bălan, Vasile Aftenie și cardinalul Iuliu Hossu. Sunt relicve de gradul unu și sunt relicve de gradul doi, adică haine, obiecte care le-au aparținut, adică ceea ce a intrat în contact nemijlocit cu ei”, a explicat vicarul general al Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Făgăraș, Cristian Barta, pentru Agerpres.

„După ieșirea cu Evanghelia, urmează efectiv ceremonia beatificării. Deci, între ieșirea cu Evanghelia și (imnul - n.r.) Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare.

Ceremonia are o structură destul de simplă, în sensul că Prea Fericitul Cardinal Lucian Mureșan va citi cererea pe care o adresează Sfântului Părinte Papa, rugându-l să îi declare fericți pe cei șapte episcopi-martiri.

Urmează intervenția Sfântului Părinte, prin care își exprimă acordul, îi declară fericți și se citește o formulă liturgică pe tema acestei beatificări, formula prin care cei șapte sunt declarați fericți.

După aceea, urmează momentul în care se cântă Troparul episcopilor martiri, Condacul, se dezvelește Icoana martirilor, care e binecuvântată în acel moment. Sfânta Liturghie se încheie cu binecuvântarea specifică Liturghiei Sf. Ioan Gură de Aur, iar după aceea urmează rugăciunea Regina Coeli (Regina Cerului - n.r.)”, a explicat Cristian Barta.

RITUALUL BEATIFICĂRII

Se apropie de tronul Sfântului Părinte Cardinalul Lucian Mureșan, Arhiepiscopul Major al Bisericii Greco-Catolice Române, împreună cu Postulatorul, cerând să fie beatificați Slujitorii lui Dumnezeu Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu e Iuliu Hossu, episcopi greco-catolici români.

Arhiepiscopul Major:

Preafericite Părinte, eu Arhiepiscopul Major al Bisericii Greco-Catolice Române, cer cu umilință Sanctității Voastre să binevoiți a-i înscrie în rândurile Fericitilor pe Slujitorii lui Dumnezeu Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu, Iuliu Hossu episcopi martiri greco-catolici români.

Postulatorul prezintă biografiile Slujitorilor lui Dumnezeu:

Slujitorii lui Dumnezeu, cei șapte episcopi martiri români – Valeriu Traian, Vasile, Ioan, Tit Liviu, Ioan, Alexandru, Iuliu – au fost fii ai Bisericii Române Unite cu Roma. S-au născut în familii creștine, fiind crescuți cu frica lui Dumnezeu și în spiritul Evangheliiei. Au mărturisit cu zel spiritul lor creștin, simțind chemarea de a se consacra lui Dumnezeu și sufletelor în sfânta Preoție. Exemplari în devotamentul lor, investiți mai târziu cu harul episcopatului, s-au cheltuit în slujba turmei încredințate, ctitorind Biserica, învățând-o, sfințind-o și conducând-o spre Hristos.

În momentul când puterea Întunericului s-a pregătit să atace Biserica, i-au intuit din timp lucrarea potrivnică, recunoscând viclenia răutății. Au predicat rezistența sufletească, confirmându-și turma în credință. Deși au fost presați să se lepede de credința catolică și de comuniunea cu Urmașul Sfântului Petru, au rămas tari și fideli Sfintei Uniri cu Biserica Romei, oferindu-și viața lui Dumnezeu drept jertfă pentru suflete. Și-au mărturisit credința în lagăre, în închisoare și în domiciliu forțat, asumând toate suferințele și presiunile morale din partea instrumentelor Răului, conștienți că cei care caută Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea ei nu rămân fără ajutor și speranță. După grele și îndelungate suferințe, au trecut în veșnicie, preamărind bunătatea Providenței, lăsând posterității moștenirea iertării și a împăcării.

Cei șapte episcopi martiri strălucesc prin exemplul lor pe firmamentul Bisericii. Ei ne invită să privim cu încredere la Părintele luminilor și ne încurajează să perseverăm în Cristos, orice s-ar întâmpla. Fiind părinții noștri sufletești și ocrotitorii „Bisericii lui Cristos între români”, ei ne oferă pilda de a le încredința pe toate lui Dumnezeu. Lui să-i fie mărirea și cinstea în vecii vecilor. Amin

FORMULA DE BEATIFICARE

Sfântul Părinte :

Noi, ascultând dorința Fratelui Nostru Cardinal Lucian Mureșan, Arhiepiscop major al Bisericii Greco-Catolice Române, a mai multor Confrați întru Episcopat, precum și a multor credincioși, după ce am primit părerea exprimată de Congregația pentru Cauzele Sfinților, cu Autoritatea Noastră Apostolică dispunem ca Venerabilii Slujitori ai lui Dumnezeu **Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu și Iuliu Hossu**, episcopi și martiri ai Bisericii din România, păstori după Inima lui Cristos, mărturisitori eroici ai Evangheliiei iertării și a păcii, să fie de acum înainte numiți Fericți și să li se poată celebra sărbătoarea în locurile și după legile prevăzute de dreptul canonic, în fiecare an la 2 iunie. În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Spirit.

Corul: Amin.

Se cântă Troparul și Condacul închinat în cinstea noilor Fericți și Troparul Duminicii Orbului din naștere.

Între timp icoana Noilor fericți martiri este adusă în procesiune și așezată la locul prevăzut, la dreapta altarului. Se descoperă și imaginea celor 7 Fericți martiri.

Doi descendenți din familiile noilor Fericți poartă Cutia cu moaștele (Relicvariul) Fericților care va fi așezat la locul prevăzut lângă icoană și va fi tămăduit de unul din episcopi. Se aprind lumânările din sfeșnic.

TROPARUL MARTIRILOR – GLASUL 7

Corul: Fericților Martiri, care bine v-ați nevoit și v-ați încununat, rugați-vă Domnului să se îndure spre sufletele noastre.

CONDACUL NOILOR FERICIȚI – GLASUL 1

Corul: Martiri vrednici de toată lauda, care nu v-ați lepădat de Biserica zidită pe fericitul Petru, pământul nu v-a putut acoperi pe voi, ci ați fost primiți în ceruri: vouă vi s-au deschis porțile raiului și, acolo ajungând, gustați din pomul vieții, mijlocind la Cristos să se dăruiască sufletelor noastre pace și multă îndurare.

Arhiepiscopul Major mulțumește Sfântului Părinte:

Preafericite Părinte, eu, Arhiepiscopul Major al Bisericii Greco-Catolice Române mulțumesc Sanctității Voastre pentru că i-ați proclamat astăzi Fericți pe Venerabilii Martiri Slujitori ai lui Dumnezeu Valeriu Traian Frențiu și cei șase confrăți episcopi martiri greco-catolici români.

Icoana episcopilor martiri

Icoana episcopilor martiri nu este ilustrația unui portret colectiv comemorativ sau o strictă oglindire a canoanelor sacre care privesc lumea figurativă a iconografiei. Această icoană propune revelarea tainei Împărăției pentru beatificarea celor șapte martiri celebrată de Papa Francisc la Blaj, în 2 iunie 2019. Este o icoană-manifest care încearcă să descrie, desigur, cu mijloacele la îndemână ale artei sacre, ceea ce altfel este imposibil de spus în cuvinte. Citatul din Prima Scrisoare a Sfântului Ioan Evanghelistul – înscris în mod inedit și neobișnuit în cadrul iconografic – arată clar intenția unei icoane-manifest care consacră vizibil locul din Împărăție al celor șapte martiri, permițându-i iconarului libertatea de a reprezenta formele, inspirat de cuviința Bisericii: „Oricine este născut din Dumnezeu biruiește lumea, și aceasta este biruința care a biruit lumea: credința noastră” (1 Ioan 5, 4).

Un prim element care atrage atenția este înșiruirea episcopilor, apropierea lor unul de altul, ecolul comuniunii lor sufletești care i-a însuflețit în vremea prigoanei, faptul că în mintea lor a răsunat profund îndemnul la unitate pentru a apăra împreună credința și Biserica. Cei doi episcopi situați la margine, Iuliu Hosu și Alexandru Rusu, singurii care țin cărțile Evangheliilor în mâini, arată care sunt de fapt coloanele pe care s-a susținut în vitregie Biserica mărturisitoare: cuvântul lui Dumnezeu și conștiința că martiriul se află înscris în Cartea Vieții drept chemare supremă. În centru, episcopul Aftenie, îngenunchiat cu coroana de spini în mâini, este primul martir, trecut în veșnicie în anul 1950. Viața sa supusă caznelor morții, genunchii plecați până la capăt numai în fața lui Dumnezeu i-au confirmat pe toți în credință, întetind elanul mărturiei confrăților săi și al întregii Biserici. După Vasile Aftenie, a mărturisit Valeriu Traian Frențiu, cel mai vârstnic dintre episcopi, reprezentat și el cu coroana în mâini, și, pe rând, toți ceilalți.

În icoană, arhieriei îmbracă veșmântul folosit la celebrarea Sfintei Liturghii, feloane de culoare unică, simple sau decorate cu cruci (polystavria). Este, într-un

fel, acea liturghie permanentă care adună truda și jertfa zilnică, de la școala vieții în care episcopii au învățat că jertfirea propriei existențe prețuiește cel mai mult în primirea Bunei Vestiri. Fiecare din cei șapte episcopi poartă un semn distinctiv al arhieriei: omoforul, bucata de pânză petrecută în jurul gâtului. Din vechime, Sfinții Părinți au stabilit ca întotdeauna această piesă din veșmânt să fie de lână și nu din in, deoarece reprezintă oaia pierdută pe care Mântuitorul a căutat-o pentru a o pune pe umeri.

Martiriul episcopilor greco-catolici este o vestire a Evangheliei până la cel mai îndepărtat în credință. Crucile pe care le țin în mâini – deși ar fi mai corect spus crucile de care se țin –, au în ele ceva din adevărul semnului grațiilor celulelor în care au fost aruncați, prin care au putut fixa și privi cerul, revelându-li-se șoaptele fericțiilor lui Cristos: „Bucurați-vă și vă veseliți...”

Deasupra celor șapte martiri îl vedem pe Hristos, așezat pe cercurile firmamentului, binecuvântând ziua cea dintâi a Creației, dând sens lumii culorilor, prin care se revelează liturgic icoana. Pentru Biserica Greco-Catolică, jertfa episcopilor este într-adevăr un Început, o nouă creație, despre care Tit Liviu Chinezu spunea că este „minunată și necesară”. Exemplul celor șapte poate să ofere patriei lor trecătoare, la treizeci de ani de la căderea comunismului, o autentică icoană a sfințeniei. Pe acest edificiu sufletesc s-a întipărit forța acelei mărturii de ardere-de-tot pentru credință și adevăr –, „aceasta este biruința care a biruit lumea: credința noastră” (1 Ioan 5,4). De aceea, icoana de față nu conține nimic triumfalist, ci constată pur și simplu harul pus în valoare de suferința trăită cu încredere.

Preacurata Fecioară Maria și Sfântul Petru, reprezentați în medalioanele adiacente Mântuitorului, atestă spiritul casei din Nazaret și cel al misiunii apostolilor, însemnată de devotamentul față de Evanghelia. Maica Domnului și primul episcop al Romei exprimă, totodată, ocrotirea cerească a Bisericii martirizate, care a știut Cui să creadă. Prezența Sfântului Petru, mai ales, nu poate însă să nu aprindă în inima fiecărui român un dor nemărginit pentru Roma originilor, Roma care a adus bucuria creștinismului prin părțile locuite de români și a redat mai târziu conștiința și temeiul neolatinității Școlii Ardelene. Încă o nuanță pentru această scenă ruptă parcă din Împărăție, o frântură de lumină care spune că, pentru noii Fericți martiri, Roma nu a fost doar un loc al regăsirii de sine. A devenit, mai ales în acei ani de cruntă prigoană, garanția însăși pe singurul drum de credință posibil – cel care duce spre stânca lui Petru și pe care, cu toată mizeria umană, porțile Iadului nu o vor birui.

Papa Francisc în zborul de întoarcere spre Roma

Diana Coadă-Dumitrașcu, de la TVR. *Milioane dintre conașionalii noștri au emigrat în ultimii ani. Care este mesajul pe care-l aveți pentru o familie care-și lasă acasă fiii pentru a merge să lucreze în străinătate?*

Papa Francisc: «Aceasta mă face să mă gândesc la familia care se desprinde; există mereu dorul de a se reuni. Desprinderea de familie pentru ca fiilor să nu le lipsească nimic este un act de iubire. Ieri, am ascultat mărturia acelei doamne care lucrează în străinătate pentru a-și ajuta familia: este o situație tot mai dureroasă, pleacă de nevoie. Și de multe ori, astfel de situații sunt rezultatul unei politici mondiale care are implicații asupra acestui aspect. Cunosc istoria țării tale de după căderea comunismului, cu multe întreprinderi care au fost închise pentru a fi redeschise în altă parte și a câștiga mai mult. A închide o întreprindere și a lăsa lumea pe drumuri...; aceasta este și o formă de injustiție mondială, generală: este lipsă de solidaritate. Există suferință; în actualul context mondial nu se ușor să se ofere posibilitatea unor locuri de muncă; în plus, voi aveți un nivel impresionant de nașteri, la voi nu există iarnă demografică. Este o injustiție inexistența locurilor de muncă pentru atâția tineri. De aceea, sper să se rezolve această situație care nu depinde numai de România ci de situația financiară mondială. Multe persoane rămân singure. Este necesară solidaritatea, iar în acest moment România deține președinția Consiliului Uniunii Europene.»

Cristian Micaci de la Radio Maria România. *S-a vorbit mult despre a merge împreună. Acum, aș vrea să întreb ce ne sfătuiți: care ar trebui să fie relațiile dintre confesiuni, dintre catolici și ortodocși? Care ar trebui să fie relațiile dintre diferitele etnii și în rela-*

țiile din sfera politică.

Papa Francisc: «L-aș defini raportul mâinii întinse spre celălalt, când există conflicte. În prezent, în țară există un nivel ridicat de nașteri și este necesar un proces de apropiere dintre diferitele etnii, confesiuni religioase; sunt necesare eforturi, mâna întinsă spre celălalt, [este necesar] să-l ascuți pe celălalt. [În privința relației] cu ortodocșii: voi aveți un mare patriarh, un om cu inimă mare, un mare erudit, care cunoaște mistica Părinților din pustiu, mistica spirituală, a studiat în Germania și este și un om al rugăciunii. Este ușor să te apropii de Patriarhul Daniel, cu care am vorbit ca frații. Mergem împreună! Trebuie avută mereu prezentă ideea că ecumenismul nu înseamnă să ajungi la finalul meciului, al discuțiilor. Ecumenismul se face mergând, înaintând împreună, rugându-ne împreună. Avem, în istorie, ecumenismul sângelui: când erau uciși, creștinii nu erau întrebați: ești catolic? ești ortodox? ești luteran? Întrebau: tu ești creștin? Există ecumenismul mărturiei, al sângelui și mai există și ecumenismul săracului, care înseamnă să ne implicăm împreună pentru a-i ajuta pe cei săraci, pe bolnavi și pe infirmi, așa cum citim în capitolul 25 al Evangheliei după sfântul Matei. A merge împreună fără a aștepta ca teologii să se pună de acord pentru a ajunge la euharistia comună. Ecumenismul se face împreună cu operele de caritate și prin bunele relații. Arhiepiscopul unuia dintre orașele Europei, care are bune relații cu episcopul luteran, mi-a telefonat pentru a-mi spune „Vino să celebrezi în catedrala mea”. Și el s-a dus. Când eram la Buenos Aires am fost invitat de Biserica scoțiană să fac predica la celebrările lor. Se poate merge împreună: unitate, fraternitate, mână întinsă spre celălalt. Cu toții avem defecte.»

www.vaticannews.va

Un tron arhieresc din „gratiile închisorilor” pentru Papa Francisc

Pentru Liturghia de Beatificare a celor șapte Episcopi greco-catolici martiri în timpul regimului comunist din România, pe care Sanctitatea Sa Papa Francisc a oficiat-o pe Câmpia Libertății din Blaj în data de 2 iunie 2019, s-a construit un tron arhieresc cu puternice semnificații spirituale și simbolice.

Tronul arhieresc pe care a stat Sfântul Părinte este din lemn autentic, cules din arhitectura pușcăriilor de la Sighet și Gherla, iar designul face trimitere la calvarul detenției, la suferința și la moartea pentru Cristos. Elementele alese pentru realizarea tronului arhieresc pe care va sta Papa Francisc pe Câmpia Libertății au fost atent selectate, pentru a obține o îmbinare elegantă de contraste de culoare, texturi și forme ce dau naștere unei piese deosebite, care are la bază semnificații profunde:

- Lemnul patinat: a fost patinat nu doar de trecerea timpului, ci și de vibrația supliciuului, martor al suferinței din temniță, al morții și al jertfei. Acest lemn autentic a fost cules din arhitectura pușcăriilor de la Sighet și Gherla, locuri în care s-a produs martiriul celor 7 episcopi greco-catolici;

- Lemnul de stejar autohton: puternic, nobil și statornic, cu finisaj în tonuri și culori moderne, este completat de un luciu evident, ce simbolizează credința vie de astăzi și dintotdeauna;

- Metalul nobil – aurul: material prețios (a fost dăruit de cei trei magi, alături de smirnă și de tămâie, cu ocazia Nașterii Mântuitorului) care reprezintă omagiul și închinarea în fața lui Dumnezeu;

- Catifeaua albă: reprezintă puritatea cugetului și a simțirii creștine, având rolul de veșmânt al speranței pe care credința ne-o oferă mereu.

Aceste materiale se compun în structuri minimalist-rigide, austere, ce fac trimitere la calvarul detenției, la suferința și la moartea pentru Cristos, dar și la credința creștină neatinsă. Constructiv, sunt folosite volume-module-forme ce se dimensionează riguros ca multiplu sau subdiviziune ale cifrei 7 (ca unitate de măsură în cm), în amintirea celor șapte Episcopi, dar și a lucrării primordiale a lui Dumnezeu, în ceea ce privește dimensiunea reperelor care alcătuiesc structura vizibilă și portantă a șezutului și spătarului. Privit din lateral,

brațul scaunului reprezintă o sugestie abstractă, care ne trimite cu gândul la geamul-vizor cu gratii (tot în număr de 7), prin care spiritul caută libertatea și speranța, îl caută și îl întâlnește pe Dumnezeu.

Tronul arhieresc pe care a stat Papa Francisc pe Câmpia Libertății a fost construit de Andu Mărginean, originar din Sibiu, absolvent al Universității de Artă București, artist vizual și designer cu o experiență de peste 18 ani în designul de interior și designul de obiect. Compania sa funcționează în Sibiu și are în portofoliu numeroase și importante proiecte în domeniul hotelier și rezidențial, pe întreg teritoriul României. A lucrat pentru branduri precum Hilton, Ramada, Golden Tulip și pentru numeroase branduri autohtone din domeniul ospitalității. Creează pentru importante firme producătoare de mobilier din România și din Italia. Tronul arhieresc a fost realizat la fabrica Tehnolemn din Sibiu. (pr. Cristian Barta, responsabil comunicare vizita Papei Francisc la Blaj)

Sfânta Evanghelie și Potirul PSS VALERIU TRAIAN FRENȚIU la Sfânta Liturghie de la Blaj

Valeriu Traian Frențiu din mila lui Dumnezeu și grația Sfântului Scaun Apostolic al Romei, arhiepiscop, asistent al tronului pontificiu, episcop român unit de Oradea Mare, cu prilejul împlinirii a 25 de ani de episcopat, a consacrat 25 de lăcașuri sfinte de rugăciune, noi sau renovate, pe întreg cuprinsul Eparhiei de Oradea.

Capitulul Catedral din Oradea i-a oferit, cu prilejul acestui jubileu, o evanghelie cu ferecătura din argint și pietre semiprețioase pe care sunt înscrise cuvintele:

Zelosului Părinte în ale Domnului

Dr. Valeriu Traian Frențiu

cu ocazia jubileului de XXV ani de episcopat

Capitulul Catedral

XIV ianuarie MCMXXXVIII (1938)

Realizată cu o aleasă măiestrie, ferecătura evangheliei are în centru Crucea încadrată în colțuri de cei patru evangheliști.

Clerul Diecezan, cu același prilej, i-a oferit Înalțului Ierarh un potir din argint și pietre prețioase (rubine, safire, lapislazuli) având reprezentat pe un fond de email albastru cei patru evangheliști. Pe piciorul potirului este scris:

Iubitului Arhipăstor

Clerul Diecezan

Cu ocazia jubileului de XXV de ani de episcopat

XIV ianuarie MCMXXXVIII (1938)

Obiectele liturgice, salvate printr-o minune de o credincioasă de la confiscarea bunurilor Bisericii greco-catolice din 1948 și păstrate de aceasta cu sfințenie, au fost dăruite actualului episcop de Oradea, dr. Virgil Bercea.

Pe 2 iunie a.c., la momentul beatificării de Sfântul Părinte Papa Francisc a episcopilor martiri, printre care se numără și Valeriu Traian Frențiu, Sfânta Evanghelia și potirul episcopului, din care credincioșii sau împărtășit primind în viața lor trupul și sângele Domnului nostru Isus Cristos, au adus izbăvirea, ieșirea din lunga perioadă de persecuții și uitare a Bisericii Greco-Catolice care a fost de mai bine de două secole și jumătate creator de conștiință românească, păstrător al demnității și credinței în perioada comunistă.

Istoria acestor obiecte se împletește cu istoria ultimilor 80 de ani ai Bisericii greco-catolice: au fost dăruite în anii buni ai bisericii noastre, au fost far și călăuză, izvor de încredere și tămăduire în anii negri ai prigoanei comuniste, și au adus izbăvirea și vindecarea acum, pe Câmpia Libertății de la Blaj.

Rodica INDIG
Consilier cultural EGCO

Daruri oferite

Potrivit Administrației Prezidențiale, „cadoul pe care președintele României l-a făcut papei îi reprezintă pe toți românii”.

Iată ce i-a dăruit Klaus Iohannis papei Francisc:

- Covor/”scoarță” - Oltenia;
- Brâu brodat cu mărgel - Transilvania;
- Brâu tricolor - specific național românesc;
- Ștergar - Muntenia;
- Tipare pentru caș - Moldova;
- Ouă încondeiate - Bucovina;
- Ceramică de Horezu - Oltenia;
- Cavalul -- Moldova / Vrancea;
- Icoana Înălțării Domnului;
- Miere de salcam - Transilvania / zona Blajului;
- Magiun/gem de fructe (Magiunul de Topoloveni) - Muntenia;
- Vasla - Pagaia lui Ivan Pazaichin;
- Minge și tricou cu autograf, Gheorghe Hagi;
- Vin de colecție Riesling Italian, podgoria Minis 1936- Banat / Crișana;
- Vin de vinotecă - Fețească Regală - Dealurile Moldovei, 1998;
- Vin Golem Roșu, Crama Basilescu, 2013 - Muntenia;
- CD-uri cu lucrări din opera lui George Enescu

La rândul său, Viorica Dăncilă i-a oferit Suveranului Pontif un ceas realizat special de Augustin Matei. Pe cadranul ceasului este reprezentat Sf. Francisc de Assisi. Tot pe cadran sunt incluse: o rocă din Argentina, o rocă vulcanică din Etna, o fărâmă de pământ românesc, potrivit News.ro.

Pe spatele ceasului, pe rotorul mecanismului, este o bucată de malachit - o rocă albastră despre care se spune că a fost folosită la realizarea albastrului de Voroneț. Papa a primit și o curea din piele de vițel lucrată manual.

Totodată, Dăncilă i-a mai oferit Suveranului Pontif și „Albumul Biserica Romano-Catolică din România: istorie, spiritualitate și patrimoniu”. „Aici am scris și câteva cuvinte pentru dumneavoastră în română și în italiană”, a explicat Viorica Dăncilă, potrivit Mediafax.

La rândul său, Papa Francisc i-a făcut cadou premierului României o medalie, mai multe cărți și un document.

„Aceasta este o mică bibliotecă - Bucuria Evangheliștilor, Familia, Cum să avem grijă de mediu, Sfințirea și Tinerețea”, i-a transmis Papa Francisc șefului Executivului.

Darul oferit de Papa Francisc Patriarhului Daniel

Sfântul Părinte i-a oferit în dar Patriarhului Daniel volumul „Codex Pauli”, editat cu ocazia împlinirii a două mii de ani de la nașterea sfântului Paul. Alcătuit din 424 de pagini, volumul este îmbogățit de o minunățioasă selecție de chenare, frize, miniaturi și ilustrații, provenind din manuscrise din diferite perioade, păstrate la Abația Sfântul Paul din afara Zidurilor, în special din Biblia Carolingiană, păstrată de peste o mie de ani de călugării benedictini. Coperta volumului este îmbră-

cată în piele albă, de vițel și ornamentată cu opt mici panouri din bronz, ce reproduc detalii ale Porții Bizantine a Abației Sfântul Paul din afara Zidurilor.»

Patriarhul Daniel i-a dăruit Suveranului Pontif două medalii, o reprezentare în sticlă a Palatului Patriarhal și mai multe cărți.

Cadoul Papei Francisc către Președintele României, Klaus Iohannis

În cadrul vizitei la Palatul Cotroceni, Sfântul Părinte Papa Francisc i-a oferit Președintelui României, Klaus Iohannis, o medalie care reprezintă harta României și litera „M”, cu referință la Sfânta Fecioară Maria.

Deasupra hărții se regăsesc o coroană și 12 stele, simbol al triumfului și al victoriei. Medalia, semnată de artista Daniela Longo, prezintă un chenar de trandafiri, ce simbolizează România ca „grădină a Maicii Domnului”; în partea de jos este inscripționată data Vizitei Apostolice, în cifre latine.

UN TRANDAFIR DE AUR, DARUL FĂCUT FECIOAREI MARIA DE LA ȘUMULEU CIUC DE PAPA FRANCISC

Un trandafir de aur este darul pe care-l fac pontifi la sanctuarele mariane unde merg în pelerinaj, arătându-și și în acest mod devoțiunea față de Preacurata Fecioară Maria. Trandafirul dăruit de Sfântul Părinte este din argint 925 placat cu aur de 24 kt (tulpina și frunzele), așezat într-o vază de argint cu stema papală realizată în aur. Cele două flori sunt din chihlimbar, iar suportul trandafirului este din marmură roz.

Bunica și nepoțelul de la Iași care l-au copleșit de emoție pe Papa Francisc

La Iași, în cea de-a doua zi a călătoriei apostolice în România, Sfântul Părinte a întâlnit privirea fericită a unei femei în vârstă, care-și ținea în brațe nepoțelul de câteva săptămâni. Impresionat de acest tablou de viață, în discursul ținut succesiv, pe scena din fața Palatului Culturii, a adăugat o memorabilă reflecție. În esență, pontiful a amintit că credința nu se transmite prin cuvinte, ci prin gesturi, priviri și mângâieri precum cele primite de la mamele și bunicile noastre.

În mulțimea care l-a întâmpinat pe Sfântul Părinte la Iași, o bunică surzătoare își întinde brațele cu un nepoțel de circa două luni, pentru a-l arăta papei Francisc iar pontiful să-l binecuvânteze. Se vede că scena – care vorbește despre legătura dintre generații și despre transmiterea credinței grație angajării părinților și bunicii – l-a mișcat într-atât de mult pe pontif încât a simțit nevoia de a interveni liber la finalul discursului și a dezvălui mulțimii sentimente trăite în fața fericirii acestei bunici care ține în brațe viitorul de viață și de credință al familiei ei.

Vă repropunem cuvintele papei Francisc: «Vreau să vă rămână spus [nu să vă povestesc] o experiență pe

care am trăit-o în timp ce intram în Piață. Era o femeie înaintată în vârstă, destul de vârstnică, o bunică. Avea în brațe un nepoțel de vreo două luni mai mult sau mai puțin, n-avea mai mult. Când am trecut, mi l-a arătat. Surâdea. Și surâdea cu un surâs de complicitate, ca și cum mi-ar fi spus „Priviți, acum pot visa!” M-am emoționat pe moment și n-am avut curajul să merg și s-o aduc aici, în față. De aceea vă istorisesc. Bunicii visează atunci când merg înainte, grație nepoților care au curaj atunci când își iau rădăcini de la bunici.»

«România» - a mai spus papa Francisc la Iași, în cea de-a doua zi a călătoriei apostolice – «este „grădina Maicii Domnului”, și în această întâlnire am putut să-mi dau seama de aceasta, pentru că ea este o Mamă care cultivă visurile fiilor, care le păzește speranțele, care aduce bucuria în casă. Este o Mamă duioasă și concretă, care are grijă de noi. Voi sunteți comunitatea vie și înfloritoare, plină de speranță, pe care o putem oferi Mamei. Ei, Maicii Domnului, să-i consacram viitorul tinerilor, viitorul familiilor și al Bisericii.»

www.vaticannews.va

Papa Francisc a întâlnit 22 de iezuiți din România

Papa Francisc a întâlnit 22 de confrăți iezuiți din România. Întâlnirea - de acum un obicei al fiecărei vizite internaționale a pontifului - a avut loc la nunțiatul din București la sfârșitul primei zile a călătoriei apostolice în țară. Așa cum a transmis directorul ad interim de la Sala de Presă a Sfântului Scaun, Alessandro Gisotti, după celebrarea din catedrala „Sfântul Iosif” și înainte de cină, timp de circa o oră Francisc a dialogat cu confrății săi.

Din cei 22 de călugări, 14 erau români. Au fost prezenți la întâlnire și asistentul prepozitului general, părintele Barreto, și provincialul pentru provincia Euro Mediterană (din care face parte România), părintele Martarazzo.

www.lastampa.it

Un cadou pentru noi toți

Un interviu realizat de **Oana Lazăr**, jurnalist TVR Iași, cu **pr. Marius-Petru Bîlha** în urma vizitei Sanctității Sale, Papa Francisc, în România

O.L. – Părinte Marius, ați avut acest privilegiu: să fiți interpretul Papei (ce cuvânt bun!!) pe perioada vizitei sale în România. Vi s-a părut copleșitor? A fost un dar, spuneți. Detaliați. De ce eu? – ne întrebăm, uneori, în viață...

M.B. – Sincer să fiu, în fața acestei provocări și nobile misiuni, nu m-am întrebât niciodată «de ce eu?» și nu cred că, dacă aș face-o, aș găsi vreun răspuns. Adevărul este că Dumnezeu m-a surprins și eu m-am lăsat provocat. Cuvântul care spune cel mai bine cum am primit și trăit această misiune este cuvântul DAR, împreună cu cuvântul BINECUVÂNTARE.

A fost un dar care a implicat o mare responsabilitate de care am fost conștient de la început, responsabilitate pe care am simțit-o tot mai puternic pe măsură ce se apropiau zilele vizitei Sfântului Părinte. Apoi, am simțit-o din plin în timpul propriu-zis al misiunii.

A fost o binecuvântare primită de la Domnul a cărui mână am simțit-o mereu asupra mea.

O.L. – Cum metabolizați acum evenimentul acesta al vieții, la doar câteva zile distanță după măreția evenimentului?

M.B. – Intensitatea trăirilor m-a copleșit, și la început mi-a fost greu să mă adun; timpul a fost scurt și trăirile multe, intense, profunde. Mi-au invadat toată ființa de bucurie și pace. E nevoie de timp ca totul să se așeze.

O.L. – Ce a presupus această experiență unicat? Erați cu Papa, dar în țara proprie, ceea ce e un dublu eveniment, unul personal și unul istoric, de cetățean român, dar și ca persoană consacrată, aparținător al comunității în dubla ipostaziere. Detaliați.

M.B. – De la începutul vizitei, de pe aeroport, am făcut parte din suita papală în calitate de traducător oficial al Sfântului Părinte, deci printre persoanele aflate cel mai aproape de Sanctitatea Sa. Salutându-l pe aeroport, i-am spus: „Voi fi umbra Sanctității Voastre”. Și-a exprimat bucuria că eram franciscan. Trebuia să fiu mereu lângă Sanctitatea Sa pentru a traduce, fie din italiană în română, fie invers, după cum va fi fost nevoie.

Însă, desigur, misiunea aceasta a depășit simplul fapt de a traduce tot ce spune Sanctitatea Sa. Am fost chemat, cel puțin așa am simțit și am trăit, să fiu vocea în românește a Sfântului Părinte (vorbită sau scrisă/subtitrată) și era important ca, prin această voce, mesajul Sfântului Părinte să ajungă la inima omului, să fie înțeles.

Aș vrea să vă povestesc o experiență avută în Honduras, acum 5 ani. Eram la o emisiune radio – La Voz de Suyapa – și, fiind la sfârșitul misiunii mele în Honduras, îmi luam rămas-bun de la oameni, ei având posibilitatea să sune în direct și să mă salute. O femeie a sunat și, printre altele, mi-a spus că vocea mea îi amintește de vocea Papei Francisc. A

(continuare în pag. 29)

(urmare din pag. 28)

fost cel mai frumos compliment pe care l-am primit vreodată. Așa că, atunci când mi s-a propus această misiune, mi-a venit în minte acel moment, trăit la distanță în spațiu geografic și în timp, dar, tot atunci, am văzut prezentul care mă conducea lângă Papa ca făcând parte din planul lui Dumnezeu.

O.L. – *Programul Papei este dificil, este epuizant chiar și pentru un om tânăr. Ce-l înaripează pe Sanctitatea Sa? Misiunea? Energia mulțimilor?*

M.B. – Eu cred că Sfântul Părinte își găsește puterea și entuziasmul, în primul rând, în relația sa cu Dumnezeu. Papa Francisc este un om al lui Dumnezeu, în jurul căruia se respiră umanitate și sfințenie. Un alt izvor este conștiința misiunii lui, aceea de a-i întări în credință pe frații săi. În mașină i-am exprimat felicitările de cum își îndeplinește misiunea în mijlocul poporului: „cu mirosul oilor”, cum se spune. Papa mi-a zis că nu poate fi altfel, că acesta este principiul întrupării lui Dumnezeu care s-a făcut om între oameni. Relația, comunicarea, contactul cu oamenii sunt esențiale.

Iar Sfântul Părinte are un fin spirit de observație, are un ochi special pentru oameni: îi simte, se emoționează. Iată, ca exemplu, faptul relatat în discursul său de la Iași, cu bunica și nepoțelul, care a reconfirmat adevărul metaforei deja enunțate: rădăcinile și curajul de a visa. Cred că pe Papa Francisc îl încarcă oamenii, dar nu ca mulțime anonimă, care îl aplaudă etc., ci ca aceia care formează poporul lui Dumnezeu; contactul cu ei îl încarcă de entuziasm și energie. Ca să nu mai vorbim, apoi, de contactul cu bolnavii care trezesc în el o sensibilitate aparte și-l conduc spre o efuziune de bucurie și entuziasm, spre un preaplin de Dumnezeu...

O.L. – *Cum e să fii pasul vioi și atenția trează lângă Papa?*

M.B. – Bucuria de a fi lângă Sfântul Părinte te face să uiți de oboseală. Eu am avut nopți nedormite din cauza trăirilor intense, a preocupărilor, dar trebuie să spun, cu tărie, că Dumnezeu m-a întărit; nu simțeam oboseala ca o povară; bucuria era mult mai mare; repet: am simțit puternic mâna Domnului asupra mea.

O.L. – *Pentru mulți dintre noi a fost obositor să privim la televizor ce face și unde mai merge Papa. Cum rezistă un om, la vârsta sa, acestui program?*

M.B. – M-am întrebat și eu. Nu am alt răspuns decât acesta: harul lui Dumnezeu îl susține și îl întărește. Apoi e de luat în calcul și faptul că doarme bine și se odihnește. Întotdeauna, după prânz, se odihnea pentru a-și recăpăta puterile și a o lua

de la capăt. Mai e încă ceva: începeam mereu ziua cu zâmbetul pe buze, datorită spiritului său umoristic. Îmi amintesc că, într-o dimineață, la micul dejun, i-am și zis: „Sfinte părinte, nu ați uitat nici în dimineața aceasta să faceți rugăciunea lui Thomas Morus pentru a avea simțul umorului”. Și mi-a zâmbit părințește. Este foarte important să începi ziua cu zâmbetul pe buze, cu o privire pozitivă, cu încredere.

O.L. – *Ce vă spunea în acele momente de pauză, când nu erau camere în jur?*

M.B. – În timpul călătoriilor cu mașina, am avut posibilitatea de a vorbi multe și mărunte. Am fost privilegiat: am călătorit împreună mai mult de 5 ore. Am avut convorbiri fraterne, în spirit părintesc, prietenesc, spontane, neprogramate, din inimă, ca de la tată la fiu sau ca de la nepot la bunic; am împărtășit experiențe, am absorbit din înțelepciunea lui, am glumit și râs împreună.

O.L. – *Nu trebuie să fii catolic pentru a simți intensitatea acestei întâlniri. E ceva unic în viață. Explicați de ce...*

M.B. – Când te afli în fața unui om al lui Dumnezeu, și îi percepi bunătatea, simplitatea, coerența, îi respiri sfințenia, nu-ți mai pui problema apartenenței religioase; te bucuri de prezența lui, încerci să te adapi din izvorul înțelepciunii lui; și nu te mai saturi.

O.L. – *Nu trebuie să fii catolic sau mare credincios practicant pentru a înțelege câteva lucruri simple despre viață și despre propria noastră comportare în prezența sa carismatică.*

M.B. – Toată lumea îl simpatizează, indiferent de religie sau dacă e practicant ori nu. Eu cred că asta se datorează umanității lui dulci, calde, părintești, umilinței și bunătății lui. La întâlnirea cu comunitatea romă din Blaj, le-a spus, mergând în afara discursului, că a voit să creeze o punte între inima lui și a lor, strângându-le mâna, privindu-i în ochi, deschizându-și inima; acestea sunt gesturi simple, dar care comunică iubire, pace și te implică, te transformă. Sunt foarte importante aceste punți interioare, sunt adevărate și durează mult de-a lungul vieții.

O.L. – *Cel mai bun dar pe care-l poți da cuiva este timpul tău, spune Papa. E ceea ce face Papa, de fapt. Și Dvs, acum, oferind acest interviu, oferiți, de fapt, timp. Timp oferiți și în comunitatea Dvs de studenți și credincioși, sau în misiunile în care ați fost.*

M.B. – Îmi amintea Sfântul Părinte, în mașină, cât este de important să știi să pierzi timp cu fratele tău. Așa este! Este important a pune pasiune în ceea

(continuare în pag. 30)

(urmare din pag. 31)

ce faci, a te dăruiești cu bucurie, a te împarte celorlalți, a deveni euharistie pentru ceilalți; i-am povestit și eu despre experiența misionară din Honduras, în urma căreia am tras concluzia că da, o inimă care se dăruiește, se frânge, se împarte, se regenerează de la sine.

O.L. – *Ce credeți că am înțeles noi, românii, din acest eveniment? Ne-am comportat în stradă cum se cuvine, am lăsat curat în urmă, am spălat străzile, am tăcut când trebuia și am cântat împreună. Deci, putem fi împreună!*

M.B. – Într-un moment de tensiune și diviziune, Papa ne-a arătat că putem fi și altfel: mai buni, mai îngăduitori, mai împăciuitori, mai răbdători, mai generoși, mai educați, mai uniți, mai iubitori, mai umani.

Ne-a invitat să fim precum Abel, să fim cu mâna întinsă, primitori, să vedem în celălalt un frate, să parcurgem calea împăcării, să construim împreună civilizația iubirii, să fim promotori ai dialogului și ai păcii, mărturisitori ai libertății și milostivirii, să mergem împreună în edificarea unei lumi mai bune, mai umane, mai drepte, mai fraterne, mai frumoase.

O.L. – *Acest fapt e dător de speranță?*

M.B. – Da, e deschizător de drumuri și de speranță. Important este să învățăm lecția și să ne facem bine temele, să ne lăsăm provocați și să avem curajul schimbării, pornind de la noi, însă, nu pretinzând-o de la alții.

O.L. – *Cine suntem noi, românii, azi? Cum ne-a perceput Sanctitatea Sa la plecare?*

M.B. – Sanctitatea Sa a rămas edificat de primirea noastră călduroasă, de culoarea și sărbătoarea credinței trăite. S-a întors îmbogățit, ne-a confirmat-o chiar el la Blaj. Spune că a luat cu sine locuri frumoase, momente înălțătoare de bucurie, de celebrare și sărbătoare, chipurile persoanelor întâlnite, în diversitatea lor. Diversitatea este frumoasă! Este o bogăție. Ne-a amintit-o și ieri, la audiență, în Piața San Pietro. În mașină, îmi mărturisise că, dintre toate călătoriile sale, cele mai frumoase peisaje le-a văzut în România.

O.L. – *Și cele mai năvalnice ploi peste mulțimile care îl așteptau tot în România au fost! Și apoi, cele mai neașteptate înseninări când ajungea Papa! Ce poveste! La Șumuleu Ciuc a plouat, la Iași a plouat cu gheață chiar, la Blaj a plouat... Cu toate*

acestea, peste tot, ca prin minune, norii negri se desfăceau la momentul potrivit al discursului... Ei, cum e asta? A fost prea frumos ca să nu vorbim și despre vreme, nu? Știți, peste vreo 20-30 de ani, prin 2050, când vom povesti celor tineri, nepoților, n-or să ne creadă. Vor spune că înflorim discursul, că țeșem legende cu Papa din 2019...

M.B. – Dumnezeu a fost de partea noastră și ne-a dăruit har peste har! Nimeni nu o poate nega. Am fost toți martori la ceea ce s-a întâmplat și ne-am minunat! E clar că prezența Sfântului Părinte a fost una mijlocitoare și aducătoare de binecuvântare. A fost de admirat și credința puternică a credincioșilor care au rezistat eroic pe ploaie torențială, care nu s-au speriat nici atunci când i-a lovit grindina. Iar răsplata a fost pe măsură: „minunea” soarelui restrălucind pe cer și în inimi a făcut să fie mai bucuroasă, plină de emoții întâlnirea cu urmașul lui Petru, și mai „mistică” celebrarea și sărbătoarea credinței, cu specificul și culoarea fiecărui loc.

O.L. – *Mesajele Sanctității Sale, diferite și specifice pentru fiecare moment al vizitei, trebuie acum reiterate, reamintite, explicate, metabolizate interior, ruminat, și apoi chiar trăite. De aceea, vă întreb acum, în finalul interviului, în calitatea Dvs. de profesor, de prieten franciscan, de îndrumător al tinerilor etc, care sunt mesajele Papei Francisc, primele trei, să zicem, cele mai importante?*

M.B. – Da, e nevoie de timp pentru a le metaboliza în interior și a le face să devină viață, e nevoie de timp, de răbdare, de capacitatea de a risca, iar Dumnezeu, ne-a spus Sfântul Părinte, nu dezamăgește niciodată pe cel care riscă; merită tot efortul. Trei lucruri îmi vin în minte acum:

1. Să fim promotorii „culturii întâlnirii”! De aici, înțelegem importanța dialogului, a comunicării, a iertării și împăcării etc., frumusețea diversității.

2. Să facem parte în mod activ din „revoluția gingășiei”! Acesta este pentru noi toți un îndemn la redescoperirea umanității și a gesturilor simple de iubire și dăruire.

3. Să avem rădăcinile puternice! Să nu uităm de unde am plecat! E importantă memoria, gratitudinea, capacitatea de a visa, de a avea visuri mărețe, curajul de a risca. Apoi, să nu uităm de bucuria de a merge împreună!

„Dacă vrei să ajungi repede, aleargă de unul singur, dar dacă vrei să ajungi departe, mergi împreună cu ceilalți” (Papa Francisc, CV 167).

Un gest care va atinge inima poporului

L'Osservatore Romano, publicația Vaticanului, a apărut și un colocviu cu PS Virgil Bercea, Episcopul greco-catolic de Oradea. Seria este ocazionată de venirea Papei Francisc în România, cu beatificarea celor șapte Episcopi greco-catolici martiri. Redăm articolul după traducerea făcută de pr. Mihai Pătrașcu pentru Ercis.ro.

„Astăzi știm că persecuția dură îndurată Biserica din România în timpul anilor regimului comunist a fost un ordin clar al lui Stalin care se temea de «armata Papei»”. A fost inaugurată cu suprimarea din 1948 și a continuat cu suferințe inexprimabile, confiscări, omucideri, încarcerări, presiuni psihologice, clandestinitate forțată până în 1989. Reprimarea a fost neașteptată și violentă: în noaptea dintre 28 și 29 octombrie 1948 au fost închiși șase Episcopi greco-catolici și când în anul următor poliția secretă a aflat că Papa Pius al XII-lea a permis hirotonirea în secret a altor șase Episcopi, au fost și ei arestați cu toții. Șapte dintre ei vor fi beatificați de Papa Francisc pe Câmpia Libertății la Blaj, în Transilvania, în timpul ultimei zile a călătoriei Pontifului în România.

„Petru care vine la Blaj pentru a recunoaște martiriul Episcopilor este ceva mare, care va atinge inima profundă a întregului popor român!” Amintește anii triști ai tăcerii, suferinței și persecuției și manifestă atâta emoție și fericire pentru venirea Papei Francisc Mons. Virgil Bercea, Episcop de Oradea Mare a românilor. În vârstă de șazececi și doi de ani, în parte a trăit direct reprimarea religioasă a regimului comunist – a fost hirotonit clandestin în 1982 – fiind întărit și de mărturia eroică a unchiului, Cardinalul Alexandru Todea. „Era un om extraordinar, cu o credință și cu un caracter grandioase. A petrecut 16 ani în închisoare, condamnat la muncă silni-

că. Timp de trei ani a fost constrâns la singurătate într-o celulă de 2/1/0,50 metri. Însă închis sau liber nu a încetat niciodată să mărturisească credința sa.”

Amintirea martirilor din poporul său îl face pe Episcop să vorbească despre Biserica Greco-Catolică română, care în mărturia lor a găsit seva vitală în întinericul recent al istoriei. O istorie care are în legătura cu Roma unul din sigiliile cele mai semnificative. „Pentru a înțelege mai bine Biserica Greco-Catolică română ar trebui să facem câțiva pași înapoi în timp și să ne dăm seama că poporul român s-a născut când a fost cucerită Dacia de către Traian, din unirea dacilor cu legionarii romani care au adus credința. S-a născut cu o credință, cu o limbă și pe un teritoriu bine definit. Și în primele secole ale erei creștine Dacia noastră a rămas mereu catolică în unitate cu Roma. Am intrat sub influența bizantină cu venirea popoarelor slave în secolul al VI-lea. De atunci limba vorbită în Biserică a fost cea paleo-slavă, dar limba vorbită de popor era română. Mereu uniți cu Roma până la marea schismă din 1054.”

Noua unire, deja căutată în timpul Conciliului din Firenze-Ferrara în secolul al XV-lea, a venit în mod oficial în 1700, când a fost recunoscut primatul Romei fără a renunța la liturgie și la tradițiile orientale. Nu era altceva decât întoarcere la matrice, la Biserica Catoli-

(continuare în pag. 32)

(urmare din pag. 31)

că, și în același timp a rămâne bizantini în rit. O unire care a venit pașnic și a inaugurat o perioadă de trezire și culturală. „Cei care mergeau să studieze la Roma”, explică Mons. Bercea, „și-au dat seama că limba lor era foarte asemănătoare cu italiana, cu franceza, cu spaniola. Astfel, întorși acasă, au introdus și în Biserică limba poporului. A fost tradusă Biblia, s-au scris cărți de istorie și de geografie. Chiar la Blaj s-a creat un centru cultural foarte important. Toți încercau să studieze cât mai bine pentru a putea ajuta mai bine poporul.” Preoții încep să aducă din Europa idei noi în rândul poporului și au fost ei înșiși protagoniști în construirea statului național unitar român.

Astfel, în 1948, acea Biserică, vinovată că este așa de apropiată de popor, a fost suprimată, scoasă în afara legii. Mons. Bercea încearcă să redea cu puține cuvinte impactul devastator pe care l-a avut regimul comunist: „O plagă teribilă care a încercat să distrugă Biserica Catholică precum și patrimoniul intelectual al țării. Cei mai buni oameni din țară erau loviți. Nu conta dacă au luptat pentru țară, dacă erau renumiți profesori universitari: de seară până dimineață erau închiși. A fost o suferință incredibilă. Când într-o țară se răspândea zvonul că urma să vină «mașina neagră» se răspândea panica: nu se știa cine era luat. Oamenii dispăreau și erau găsiți morți sau în închisoare.” O violență oarbă care a lovit nu numai persoanele, explică prelatul, ci „însăși conștiința de a fi popor”. Adică se amenința tot ceea ce contribuie la construirea sentimentului de apartenență cum ar fi, de exemplu, valorile proprietății și muncii.

„Însă credința”, subliniază Mons. Bercea, „a rămas mereu. Supuși, clandestini, dar mereu vii. O forță subterană care i-a susținut pe toți: greco-catolici, latini, ortodocși.” Toți uniți în suferință. PS Bercea amintește exemplul filozofului evreu Nicolae Steinhardt, deținut politic în închisorile regimului comunist român din 1959 până în 1964. Steinhardt a împărtășit închisoarea cu doi

preoți, unul ortodox și unul catolic. În celula aceea, nr. 34, s-a convertit la creștinism și s-a botezat. Botez ortodox, dar l-a voit lângă el, în acel moment, și pe preotul catolic. „Chiar dacă ortodocșii au trăit o oprimare mai mică de la regim, catolicii și ortodocșii erau împreună în închisori: am trăit împreună suferința. Nu existau diviziuni între noi.” Credința a susținut un întreg popor. Acea credință care a fost mărturisită până la moarte de Episcopii care vor fi beatificați de Papa Francisc la Blaj: „Când au fost încarcerati, toți ar fi putut să reia libertatea numai dacă ar fi semnat un act de renunțare la credința lor. Nimeni nu a semnat. Nimeni nu a renunțat la propria credință. Și repetau: «credința este viața noastră».”

Recunoașterea martiriului celor șapte Episcopi este foarte important pentru toți românii. Și va fi un moment, explică Mons. Bercea, care nu îi va implica numai pe catolici: „Eu sunt sigur că Papa Francisc cu acest gest va recunoaște suferința trăită de atâția români, nu numai catolici, ci și ortodocși, evrei, suferința unui întreg popor. Într-adevăr nu avem cuvinte suficiente pentru a-i mulțumi Papei.” În concluzia colocvului, Eparhul de Oradea Mare se oprește chiar asupra aspectului ecumenic, una dintre cheile de lectură fundamentale ale călătoriei lui Francisc în România. „Sunt foarte bucuros de întâlnirea pe care Papa o va avea cu Patriarhul Daniel și cu Sfântul Sinod. Noi toți trebuie să înțelegem că ceea ce a fost în istorie, dar astăzi este inutil să fie dispute între noi.” De altfel, adaugă el, „dacă privim la poporul nostru vedem că nu mai există familii exclusiv de ortodocși sau de catolici. Se trăiește împreună. La nivel de popor se trăiește împreună în mod normal. Și oamenii trăiesc bine. Cu adevărat, noi ca Episcopi, ca păstori trebuie să învățăm tot mai mult de la popor. În trecut suferința ne-a unit. Am suferit împreună. Și împreună trebuie să știm să apreciem și să nu călcăm în picioare darul mare al libertății.”

Biroul de presă

Un tort în memoria martirilor oferit Papei Francisc, la Blaj

Un tort reprezentând o pernă roșie, decorată cu trandafiri albi, a fost pregătit special pentru Papa Francisc, aflat în vizită apostolică la Blaj. Tortul a încheiat prânzul pe care Papa Francisc și suita sa l-au avut la sediul Curiei Arhiepiscopiei Majore, după beatificarea celor șapte episcopi greco-catolici martiri.

Realizat sub formă de pernă roșie - explică episcopul Curiei Arhiepiscopiei Majore, Preasfinția Sa Claudiu Pop - „este o reamintire a martiriului, în timp ce trandafirii albi sunt simbolul purității și amintesc de florile pe care Papa Francisc le aduce la Santa Maria Maggiore înainte de călătoriile sale apostolice și pe care le oferă în omagiul Sfintei Tereza din Lisieux, căruia Papa îi este devotat”.

Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru călătoria apostolică în România!

Astfel a început Sfântul Părinte cateheza audienței generale de miercuri, 5 iunie 2019, din Piața Sfântul Petru. După cum se obișnuiește, cateheza succesivă unei călătorii apostolice propune o trecere în revistă a acesteia, de aceea reflecția pontifului a fost dedicată celei de-a treizecea călătorii apostolice, cu desfășurare în România, între 31 mai și 2 iunie. La audiența generală a fost prezent și PS Ioan Robu, președintele Conferinței Episcopale din România, împreună cu secretarul Conferinței Episcopale, părintele Francisc Ungureanu și un grup de voluntari și de organizatori din orașele vizitate de Sfântul Părinte – București, Șumuleu Ciuc, Iași și Blaj.

«Dragi frați și surori, bună ziua! La sfârșitul săptămânii trecute am făcut o călătorie apostolică în România, la invitația domnului Președinte și a doamnei Prim-ministru. Le reînnoiesc gratitudinea pe care o extind la celelalte autorități civile și ecleziastice și la toți cei care au colaborat la realizarea acestei călătorii. Mai ales, îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru că i-a îngăduit Succesorului lui Petru să revină în acea țară, la douăzeci de ani după vizita Sfântului Ioan Paul al II-lea.»

«În sinteză, după cum anunța moto-ul călătoriei, am îndemnat „la a merge împreună”. Iar bucuria mea a constat în a reuși să fac aceasta nu de departe sau de sus, ci mergând eu însumi în mijlocul poporului român, ca pelerin pe meleagurile sale.

Diferitele întâlniri au evidențiat valoarea și exigența de a merge împreună, fie printre creștini, în sfera credinței și a carității, fie printre cetățeni, pe planul angajării civile.

În calitate de creștini, avem darul de a trăi un anotimp al relațiilor fraterne dintre diferitele Biserici. În România, majoritatea credincioșilor aparține Bisericii Ortodoxe, condusă de patriarhul Daniel, spre care se îndreaptă gândul meu fratern și recunoscător. Comunitatea catolică, atât cea greco-catolică cât și cea romano-catolică, este vie și activă. Uniunea dintre toți creștinii, chiar dacă incompletă, este bazată pe un singur Botez și poartă sigiliul sângelui și al suferinței îndurate împreună în vremurile întunecate ale persecuției, îndeosebi în secolul trecut sub regimul ateist.

Cu Patriarhul și cu Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române am avut o întâlnire foarte cordială, în cadrul căreia am reafirmat voința Bisericii Catolice de a merge împreună în spiritul unei memorii reconciliate și spre o deplină unitate, pe care chiar poporul român a invocat-o în mod profetic în timpul vizitei sfântului Ioan Paul al II-lea. Această importantă dimensiune ecumenică a călătoriei a culminat cu solemnă rugăciune „Tatăl nostru”, din noua, impunătoarea catedrală ortodoxă din București. Acesta a fost un moment cu o puternică valoare simbolică, pentru că „Tatăl nostru” este rugăciunea creștină prin excelență, patrimoniu comun al tuturor celor botezați. Am arătat că unitatea nu înlătură diversitățile legitime. Fie ca Duhul Sfânt să ne conducă la a trăi tot mai mult ca fii ai lui Dumnezeu și ca frați între noi.

În calitate de Comunitate catolică am celebrat trei Sfinte Liturghii. Prima, în Catedrala din București, la 31 mai, în sărbătoarea Vizita Sfintei Fecioare Maria,

icoană a Bisericii în mers, în spirit de credință și caritate. A doua Sfântă Liturghie a fost celebrată la Sanctuarul din Șumuleu Ciuc, loc de destinație pentru numeroși pelerini. Acolo, Sfânta Maică a lui Dumnezeu reunește poporul credincios într-o varietate de limbi, culturi și tradiții. Și, cea de-a treia celebrare euharistică a fost Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de la Blaj, centru al Bisericii Greco-Catolice din România, cu Beatificarea a șapte Episcopi Martiri greco-catolici, mărturisitori ai libertății și ai milostivirii care izvorăsc din Evanghelie. Unul dintre acești noi Fericți, Mons. Iuliu Hossu, în timpul detenției scria: „Dumnezeu ne-a trimis în acest întuneric al suferinței pentru ca să dăruim iertarea și a ne ruga pentru convertirea tuturor”. Gândindu-mă la îngrozitoarele torturi la care erau supuși, aceste cuvinte sunt o mărturie a milostivirii.

Deosebit de intensă și sărbătorească a fost întâlnirea cu tinerii și cu familiile, desfășurată la Iași, vechi oraș și important centru cultural, răscruce dintre Occident și Orient. Un loc care îndeamnă la deschiderea de căi pe care să mergem împreună, în bogăția diversității, într-o libertate care nu taie rădăcinile ci se alimentează din acestea în mod creativ. Și această întâlnire a avut un caracter marian și s-a încheiat prin consacrarea tinerilor și a familiilor Sfintei Maici a lui Dumnezeu.

Ultima etapă a călătoriei a fost vizita la comunitatea Rom din Blaj. În acel oraș, romii sunt numeroși și de aceea am dorit să-i salut și să reînnoiesc apelul împotriva oricărei discriminări și respectul persoanelor de orice etnie, limbă și religie.

Dragi frați și surori, îi mulțumim lui Dumnezeu pentru această călătorie apostolică și-l rugăm ca, prin mijlocirea Preacuratei Fecioare Maria, să dăruiască roade bogate României și Bisericii din acele meleaguri. Mulțumesc!»

Pr. Cristian SABĂU

Reflecții pe marginea vizitei Papei Francisc în România

Scriu în timp ce am proaspete în minte crâmpie ale vizitei istorice a Papei Francisc în România. Înainte de toate, m-a emoționat profund un gând ce mi-a venit în timp ce Sfântul Părinte îi beatifica la Blaj pe cei șapte episcopi martiri greco-catolici. Poate pentru că am o afinitate deosebită cu PSS Ioan Suci, mi-am adus aminte că, în mai 1948, tânărului episcop unit i-a fost refuzat dreptul la cuvânt și a fost umilit pe aceeași „Câmpie a Libertății”, pe care el însuși era gazdă a unei ceremonii de aniversare a centenarului Revoluției pașoptiste. Pe 2 iunie 2019, s-a înfăptuit un act de dreptate și de reparație istorică: tot pe „Câmpia Libertății” din Blaj, împreună cu ceilalți șase confrăți episcopi ai lui, PSS Ioan Suci a fost proclamat fericit chiar de Succesorul Apostolului Petru, pentru fidelitatea cu care ei, episcopii, precum și mulți alți credincioși, preoți, călugări și călugărițe greco-catolice, și-au jertfit viața refuzând să-și trădeze credința catolică și comuniunea cu Scaunul Petrin.

În zilele pregătirii și ale prezenței Papei în România, am auzit numeroși jurnaliști care mărturiseau sincer - cerându-și oarecum scuze - că nu au auzit niciodată până acum nici de acești episcopi martiri și nici de prigoana Bisericii Greco-Catolice. Da, așa este, și îi înțeleg! Înțeleg rațional, dar nu împărtășesc! În „virtutea” unor interese meschine, partide politice și Biserica majoritară au găsit că era mai convenabil ca aceste informații să nu circule. Tot în același mod, nu avem acces la informații despre „Revoluția” din decembrie 1989 cu toți morții de atunci, nu s-a făcut dreptate pentru „Mineriadele” din 1990 ori pentru victimele de la „Colectiv” din 2015, iar sistemele politice se luptă parcă să amâne, să facă să se uite, să ascundă.

M-a consternat întâlnirea care a avut loc între Papa Francisc și PF Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Firește, reușesc să contextualizez și țin cont în analiza mea de faptul că, în urmă cu vreo două săptămâni, Sinodul Bisericii Ortodoxe din Bulgaria nici măcar nu s-a „deranjat” să vină în Catedrala din Sofia, lăsându-l pe Papă să intre ca un turist oarecare. Este adevărat că Ortodoxia românească nu s-a coborât la acest nivel, însă, oricum, au existat dovezi de micime. În timp ce Pontiful a ținut un discurs impresionant despre frățietate și a propus o meditație profundă asupra rugăciunii „Tatăl nostru”, Patriarhul român a spus că urma să-i acorde Papei permisiunea să recite în limba latină rugăciunea „Tatăl nostru” pentru că Ioan Paul al II-lea a făcut în urmă cu 20 de ani o donație de câteva sute de mii de dolari pentru construcția Catedralei și din motiv că, în Occident, catolicii acceptă să dea comunităților ortodoxe biserici în care să celebreze. Așadar pentru liderul Ortodoxiei românești, tot dialogul ecumenic se reduce la un troc ordinar...?! Am remarcat

și că gesturile smerite ale Papei de a săruta engolpionul ori crucile pectorale ale ierarhilor ortodocși nu au căpătat niciodată un răspuns similar din partea acestora din urmă. Chiar dacă –și sunt sigur de asta!- Papa Francisc va fi remarcat răceala ortodoxă, din dorința lui de a sublinia numai binele, a afirmat în zborul de întoarcere spre Roma că „fratele Daniel este un Patriarh extraordinar!” Nu pot să nu observ că, din partea BOR, s-a (mai) ratat o șansă pentru a rezolva măcar în parte problemele cu confesiunea greco-catolică. Gestul fericitului Card. Iuliu Hossu, episcop unit de Cluj-Gherla, care în octombrie-decembrie 1940, după diktatul de la Viena, i-a rugat pe credincioșii săi greco-catolici să meargă duminica la Liturghii la frații ortodocși pentru ca autoritățile hortyste să nu vadă goală catedrala ortodoxă din Cluj și să o dărâme, va fi permanent trecut în uitare de către BOR... Imnul fericitilor episcopi uniți martiri afirma că aceștia „au murit bătuți și-n chinuri, umiliți și-nfomețați,/ Cu durere mare-n suflet că de frați au fost trădați”.

Da, „trecutul nu trebuie uitat, dar nici să fie un obstacol în calea fraternității” spunea Suveranul Pontif la Șumuleu Ciuc, în 1/06/2019. Și cu toate acestea, gesturile sunt un „termometru” al unor stări, unor gânduri, unor mentalități: atât de-o parte, cât și de cealaltă! Nimeni în România, mai ales din lumea politică, într-o Românie chiar proaspăt ieșită dintr-o campanie electorală, nu a punctat cu atâta luciditate și claritate că societatea noastră suferă -la modul cel mai concret- din cauza anumitor probleme: consumerism, avariție, bogăția peste măsură și nejustificată a unora, marginalizare, discriminare, lipsă de solidaritate, lipsă de toleranță (din sinteza lui D. Pătraru). Papa a atins cu limpezime drama emigrației masive din România pe fondul lipsurilor sociale, însă a apreciat –din ceea ce a putut observa el însuși- natalitatea și prezența laudabilă a multor copii.

Un erudit (prof. E. Hurezeanu) afirma că, folosind un limbaj delicat, indirect, dar foarte clar, Sf. Părinte ne-a amintit că, pur fiind o națiune totuși marginală și –în fond- provincială (este suficient să ne gândim

(continuare în pag. 35)

Credincioșii Eparhiei de Oradea, împreună cu Papa Francisc la Blaj

Peste **4.600 de pelerini** greco-catolici din Eparhia de Oradea au ajuns pe 2 iunie a.c. la Blaj, pentru a participa la Sfânta Liturghie solemnă, cu Papa Francisc, pe Câmpia Libertății, în cadrul căreia Suveranul Pontif i-a beatificat pe slujitorii lui Dumnezeu: **Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu și Iuliu Hossu**, episcopi greco-catolici morți pentru credință în timpul prigoanei comuniste.

Printre pelerini s-au aflat **160 de preoți greco-catolici** din țară și străinătate, care au concelebrat Liturghia cu Sfântul Părinte, și peste **1.000 de tineri, elevi** ai Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu” și ai Liceului „Don Orione” din Oradea, care au dorit să-l întâlnească pe mult iubitul Papă.

De asemenea, din Oradea, au fost prezenți, la Blaj, peste **60 de voluntari**, care au contribuit la buna desfășurare a evenimentului și preoți delegați special pentru serviciul liturgic al ceremoniei. Toți acești pelerini au fost însoțiți la Blaj de păstorul lor, PSS Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea.

Totodată, la invitația Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, au participat la Blaj mai multe oficialități județene locale și centrale.

Episcopia Greco-Catolică a pregătit pentru fiecare pelerin o șapcă galbenă personalizată, iar pentru cler veșminte preoțești/ahierești croite special pentru acest eveniment. De asemenea, Potirul și Evanghelia

(urmare din pag. 34)

la poziția geografică a României în Europa), poporul român a avut de-a lungul istoriei relații conflictuale cu diverși: cu greco-catolicii, cu sașii, cu ungurii, cu rromii. Prin cuvintele, prin gesturile și prin locurile pe care a ales să le viziteze, Pontiful a arătat că cel al dușmăniei este un drum greșit, că îndărătul lecturilor tenebroase și pesimiste, pot exista perspective luminoase, că cel de lângă noi este un frate, unul de care să ne apropiem fără frică și suspiciune...

Prezența în România a Sf. Părinte m-a făcut să mă simt mândru și să prețuiesc încă și mai mult faptul de a mă afla în comuniunea catolică. M-am regăsit pe deplin în versurile imnului care e fost compus pentru beatificarea la Blaj a celor șapte episcopi martiri: „Sunt catolic și credința eu pe veci o voi păstra, / A fost toată viața voastră, este toată viața mea!”

După plecarea Papei diverși jurnaliști spuneau că se simte adiind peste țară și peste oameni un suflu nou: parcă românii sunt mai buni și mai încrezători în ei. Cu numai o săptămână în urmă, poporul acesta a avut parte de alegeri (cu campaniile electorale premergătoare) care l-a divizat și l-a învrăjbit. Tot astfel, rețin demagogia și ...lipsa de imagine și de realism a ațătorilor și a pușinilor participanți la mitingul de la Bucu-

PSS Valeriu Traian Frențiu, datând din 1938, care s-au aflat în expoziția dedicată Ierarhului din Cripta Catedralei „Sfântul Nicolae” din Oradea, pe 2 iunie a.c. au fost folosite la celebrarea euharistică oficiată de Papa Francisc.

Pelerinii orădeni s-au deplasat cu două trenuri speciale pe ruta Oradea-Blaj (dus-întors). De asemenea, preoții parohii au mobilizat grupul de credincioși înscriși în parohii, care au călătorit la Blaj cu microbușe și autocare.

Accesul pe câmpia Libertății s-a făcut be baza biletului nominal și a cărții de identitate!

Biroul de presă

rești, de pe 25/06, împotriva venirii Papei în România. Mai tendențioși, unii s-au pripit să afirme și după vizita Pontifului că, la celebrările acestuia, au participat doar ateii și necredincioșii. Totuși, dacă Episcopul Romei, un „străin de comuniunea cu confesiunea majoritară” a reușit să adune atâtea sute de mii de oameni, ne întrebăm oare cum de nu s-au întâmplat aceleași lucruri atunci când au vizitat România unii Patriarhi ortodocși din alte țări, în comuniune cu confesiunea majoritară?

Ziariștii se întrebau dacă lumea s-a schimbat cu prilejul trecerii prin România a Suveranului Pontif: nu, a fost doar prezența unui om, Papa Francisc, care a venit între români, le-a arătat chipul surâzător al lui Dumnezeu și i-a îndemnat să creadă în El, în ei înșiși, în istoria, în prezentul și în viitorul lor. Ceea ce Papa a afirmat la Iași în 1/06/2019, este valabil pentru tineri, dar și pentru orice om: „Tinerii înfloresc când se simt iubiți. Toți înflorim când ne simțim iubiți. Pentru că iubirea prinde rădăcini și ne cheamă să ne înfigem aceste rădăcini în viața celorlalți”. Poate că în exuberanța popoului român revelează doar dorul după normalitate ori –de-a dreptul- nostalgia ancestrală după apartenența de Roma, de care anumite vicisitudini istorice ne-a despărțit, fiind doar unii -o minoritate- cei care am refăcut această unitate?!

Bucuria prin ochii copiilor

Cu prilejul zilei de 1 iunie, copiii de la Centrul de zi "Sfântul Martin" din Ioaniș au avut parte de o vizită din partea conducerii Caritas Eparhial Oradea. Astfel, cu o zi în avansul sărbătorii copiilor, am avut frumoasa surpriză de a fi așteptați de cei 62 copii de la centru, aceștia primindu-ne cu emoția caracteristică vârstei.

Alături de personalul centrului, educatoarele Corina, Anca, Olimpia și Claudia, micuții ne-au prezentat eforturile lor în vederea întâmpinării noastre, concretizate în dansuri și cântece pline de veselie, de dinamism și voie bună. Numărul artistic s-a încheiat printr-un cântec de mulțumire lui Dumnezeu, pentru unicitatea și specialul pe care fiecare copil (adultul de mâine) îl poartă în sine însuși, amintindu-ne că suntem ființe irepetabile și că trebuie să nu uităm să privim, măcar uneori, viața și cotidianul prin ochii frumoși și senini ai copiilor. Energetici, dar și sfinși totodată, au primit aplauzele binemeritate și cadourile pregătite special pentru ei. Fiecare copil de la centru a primit un cadou un pachet în care au găsit atât lucruri folositoare: periuță și pastă de dinți, săpun, o carte de colorat și creioane colorate, cât și bunătăți: suc, dulciuri și fructe. Cadourile au fost oferite de către oameni cu suflet mare, cărora le mulțumim din inimă că au fost alături de cei mici de ziua lor.

Adevărata bucurie a fost însă pentru adulți, fiecare dintre noi simțindu-se copil în universul atât de plin de culoare, dragoste și inocență de la Ioaniș, unde

lucrurile se desfășoară armonios și în ritmul impus de vitalitatea micuților care petrec zilnic timp acolo, în încăperi unde amprenta copiilor se regăsește în decorul sălilor de clasă și a sălii de activități, emanând prospețime, culoare și energie pozitivă. Crezând cu tărie în potențialul fiecărui copil, îndrăznim - de fapt - să credem mai mult în viitorul care se apropie cu fiecare zi care trece.

Așadar, mulțumirile lor sincere devin mulțumirile noastre sincere adresate lor și celor care se ocupă de ei, pentru că ne-am întors cu satisfacții sufletești pe care cuvintele nu le pot exprima îndeajuns de concret.

Teodora BODA - asistent social

Mergând împreună la Blaj

O echipă a asociației Caritas Eparhial a fost prezentă la Blaj, în 2 iunie, a.c., pentru mult așteptata vizită a Papei Francisc, alăturându-se celor peste 4.600 de pelerini greco-catolici din Eparhia de Oradea.

Angajații și voluntarii ACEO s-au deplasat duminică, începând cu ora 01.27, cu un tren, special contractat în vederea evenimentului, călătorind împreună cu 400 de pelerini pe ruta Oradea-Blaj (dus-întors) și au ajuns la „Mica Romă” în jurul orei 07.00. Accesul pe Câmpia Libertății a avut loc în scurt timp, iar echipa a ajuns în sectorul alocat, având ca semne distinctive șepcile galbene pregătite de Episcopia Greco-Catolică, precum și tricourile personalizate cu logo-ul Asociației Caritas Eparhial Oradea.

Acolo a participat, alături de 50.000 de credincioși, la Sfânta Liturghie solemnă oficiată de Papa Francisc, în cadrul căreia Suveranul Pontif i-a beatificat episcopii martiri greco-catolici: Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu și Iuliu Hossu.

„Pentru mine întâlnirea cu Papa Francisc a fost o experiență care m-a îmbogățit enorm din punct de vedere spiritual. O astfel de ocazie e posibil a fi unică în viața unui om și mă bucur nespus că am avut ocazia de a fi în prezența sanctității sale”, ne împărtășește Șerban

Baciu, voluntar ACEO.

Cristina Vaida, voluntară ACEO, descrie experiența de la Blaj ca fiind „plină de semnificații, eliberare spirituală, emoție pozitivă trăită la superlativ, întoarcere spre lucrurile importante și esențiale ale vieții, redescoperirea esenței umane pure”.

Ioana TUȚĂ - Coordonator voluntari

Schimb de experiență pe tema pastorației rromilor

În cadrul proiectului "Rețeaua organizațiilor și a specialiștilor implicați în furnizarea de servicii în comunități de rromi", un grup de opt persoane, format din preot protopop Gavril Buboii, preot protopop Alexandru Duma, preot protopop Ioan Tătar, preot Ștefan Mădarasi, preot Emil Ghiurcă, preot Olimpiu Todorean, însoțiți de Ioan Seleyam, în calitate de traducător, au fost în data de 27 și 28 mai a.c., în Alsószentmárton, Ungaria.

Gazda grupului de la Oradea a fost părintele József Lankó, preot paroh în Alsószentmárton dar și paroh al parohiei personale, "Sfântul Francisc", responsabil cu pastorația țiganilor în Episcopia de Pécs.

Din motive obiective grupul nu a putut ajunge înainte de prânz la Alsószentmárton, doar seara, când a vizitat centrul de zi pentru copiii din comunitate. La acest centru participă 70 de copii, iar alții 25 sunt pe listele de așteptare, avându-se în vedere limitele de găzduire ale centrului. La centru sunt angajați 5 educatori. Tot la centru de zi se pregătește o masă caldă pentru 60 de familii care vin și ridică prânzul, iar altor 30 de persoane le este distribuită acasă.

Seara a continuat cu discuții despre comunitatea de țigani din Alsószentmárton și din satele învecinate. Părintele József ne-a spus că păstorește 22 de comunități, unele sunt parohii cu biserici construite, altele filii. În acestea administrează 9 centre de zi și o grădiniță catolică. Ne-a mărturisit despre munca sa cu aceste persoane și familii de peste 39 de ani de când a sosit ca paroh în Alsószentmárton.

După cină am plecat spre locul de cazare, la Máriagyúd, (Siklos), un loc de pelerinaj, o fostă mănăstire franciscană aflată acum în administrarea diecezei de Pécs. Cazarea ne-a fost oferită de dr. Udvardy György, episcopul de Pécs, pentru care îi mulțumim și pe această cale.

Marti dimineața am celebrat sfânta liturghie în biserica parohială Sfântul Martin din Alsószentmárton. După micul dejun am vizitat grădinița pentru țigani care găzduiește 85 de copii, având fiecare grupă doi educatori: unul de limbă maghiară și altul de limbă țigănească, în total 16 angajați. Toate cheltuielile sunt asigurate de Stat. Aici, copiii învață limba maghiară din cărți, iar limba țigănească este transmisă oral, neavând cărți scrise.

Se cuvine să menționez că am fost foarte surprinși să aflăm că limba țigănească din Alsószentmárton este, în fapt, limba română veche. Explicația ar fi că un grup de țigani români din Valea Timocului a ajuns prin acele părți și s-au stabilit acolo.

Am cerut educatoarei, Ágnes Jovánovics, coordonatoarea grădiniței și fostă beneficiară a pastorației părintelui József, să ne scrie cum se aude limba lor vorbită. Având în vedere că nu există un vocabular, ei se folosesc și de litere din maghiară pentru a înlocui, în

scris, literele din cuvintele rostite. Iată o mostră, o strofă dintr-un cântec pe care copiii l-au cântat:

VĂRĂ VĂRĂ
PRIMU VĂRĂ
FLAREME, FLAREME
TOT GULUMBU
PĂR ÎS KÁTĂ
FLAREME, FLAREME

Am plecat din Alsószentmárton spre casă cu convingerea că numai educația poate ajuta și comunitățile noastre de rromi și, totodată, cu dorința ca fiecare dintre cei care au participat la acest schimb de experiență să încerce, în viitor, să se implice mai mult în pastorația rromilor.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Seria „Catolicii”, de Ramona Băluțescu, lansată la Oradea

Jurnalista timișoreancă Ramona Băluțescu și-a lansat, la începutul acestei săptămâni, la Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai”, seria celor cinci volume care-i reunesc articolele despre Biserica Catolică. Cele mai multe dintre aceste articole au apărut în Oradea Press, unde Ramona publică de nouă ani.

Cei invitați să prezinte aceste volume, care însumează mai bine de 1200 de pagini de carte, au fost PSS Böcskei László, episcop romano-catolic de Oradea, pr. Mihai Vătămănelu – vicar general al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, conf. dr. Claudiu Mesaros de la Universitatea de Vest din Timișoara și prof. Florica Țurcaș din Șimleul Silvaniei.

Claudiu Mesaros, coordonatorul tezei de doctorat în Filosofie la care lucrează scriitoarea, dar și cel cu care și-a elaborat lucrarea de disertație la finele unui masterat în Mass Media și Relații Publice, tot la Universitatea de Vest din Timișoara dar și ca bursieră Erasmus la Universitatea Ca Foscari din Veneția, a vorbit despre persoana/personaj care leagă cele două lucrări academice, și anume Sf. Gerhard de Cenad, care apare în diverse momente și în volumele prezentate, inclusiv în cadrul unui interviu pe care autoarea l-a luat patriarhului Veneției, arhiepiscopul Francesco Moraglia. De asemenea, el a descris volumele intitulate generic „Catolicii” drept munca monumentală a unui ziarist onest, dezinteresat și capabil de realizarea documentărilor exhaustive pe teme abordate.

Episcopul romano-catolic Böcskei László a descris în cuvinte de o sensibilitate aparte ecumenismul Banatului, în care s-a format și el, înainte de a ajunge episcop la Oradea, și a vorbit despre oamenii din trecut care au contribuit la a-și contura personalitatea, și care apar în volumele kolegei noastre, cum ar fi ÎPSS Nicolae Corneanu, mitropolit ortodox al Banatului, care a și făcut, indirect, ca legăturile sale cu Ramona Băluțescu să se strângă și să se așeze, în ani, într-o frumoasă colaborare.

De asemenea, episcopul a vorbit despre nota în care trebuie citite reportajele Ramonei, trecându-se de capcanele de stil ce pot apărea uneori, așa cum este și la ultimul articol al volumului final, care a fost publicat în Oradea Press chiar în dimineața în care se tipărea acest volum, și care era un pamflet-radiografie al societății de azi, în care se negociază, încă, pe la colțuri, asupra oportunității vizitei pe care o va face Papa Francisc în România.

Florica Țurcaș a amintit, după o trecere în revistă a fiecărui volum, de articolele pe care Ramona le-a scris despre soțul ei, vicarul foraneu onorific greco-catolic Gheorghe Țurcaș din Șimleu Silvaniei. Dosarul la Securitate al fostului urmărit cu numele de cod „Păstorul” a fost făcut public pentru prima dată în Oradea Press, de către kolega noastră, povestindu-se cum a fost preotul turnat la Securitate de către kolegi ai săi de altar, dintre care unii cu funcții importante, azi.

„Dacă veți urmări articolele strânse în această monumentală lucrare de cinci volume, veți vedea că partea cea mai mare este dedicată întâmplărilor din Eparhia Greco-Catolică de Oradea sau care au legătură cu ea. Momen-

te frumoase, de sărbătoare sau comemorare, dar și momente mai triste, în care latura mai puțin bună a unora iese la suprafață, sau când Domnul ne-a încercat cu întâmplări mai puțin dorite, cum ar fi incendiul de anul trecut.

Apropierea Ramonei Băluțescu de ierarhia catolică, apoi, în timp, de clerul și credincioșii catolici din vestul României a pornit de la „cazul Corneanu” din 2008, când blândul ierarh timișorean a fost judecat de Sinodul BOR pentru că se împărtășise la greco-catolici. Ramona a fost atunci aproape de mitropolit, și l-a apărat după toate puterile ei.

De atunci a fost solicitată să ajute legat de problemele noastre patrimoniale și nu numai, și a făcut-o, prompt și eficient. A reușit să contracareze acțiuni legislative care ne-ar fi nedreptățit, a obținut interpelări în Parlamentul European legate de drepturile noastre, a fost acolo la preluări de biserici și la primele noastre slujbe, după zeci și zeci de ani, la sfințiri de biserici, la numiri de preoți noi, la ceremonii aparte din viața Bisericii noastre.

Anul 2010, de veți urmări în volume, e un timp dens, pentru autoare, și dacă luați doar și numai luna august, cu scrierile dedicate Eparhiei noastre, veți ajunge la un volum în sine.

(...) Vă recomand aceste volume, ale celui mai aprig „făcător de pace” din lumea noastră, pe care l-am cunoscut. Ne veți găsi pe aproape toți, ca într-un ierbar de soi, păstrați aici, și cred că este o lecție deosebită despre cum poate fi consemnată istoria recentă, astfel încât ea să rămână”, a spus Mihai Vătămănelu, vicarul general greco-catolic al Oradei, construindu-și mărturia asupra muncii Ramonei Băluțescu pe gradația „Fericirilor” din Biblie.

Autoarea a vorbit despre greutatea unui jurnalist ce a ales să scrie pe o astfel de nișă, arătându-ne, prin povestioare dulci-amare, cum s-au strâns sutele de pagini ale acestor volume. Ne-a amintit de autobuzul de 5 și jumătate dimineața, cu care a pornit de atâtea ori de la Timișoara spre Oradea, pentru a participa la evenimentele de aici, dar și de drumurile la Vatican, în alte țări sau prin România, pentru a-și strânge materialele, uneori neînțeleasă, în efortul ei, nici măcar de cei despre care își dorea să scrie.

Publicul acestei lansări a reprodus, în microcosmos, întâlnirile din ianuarie ale adunărilor ecumenice –au participat preoți și enoriași ortodocși, catolici de ambele rituri, reformați, neoproteștanți, scriitori orădeni, kolegi ai Ramonei Băluțescu din Uniunea Scriitorilor, Filiala Arad – Oradea din care face parte, reprezentanți ai unor asociații și ONG-uri diferite, ale minorităților evreilor, romilor, ale organizațiilor de caritate din oraș – colaboratori și prieteni ai autoarei – jurnaliști de presă scrisă și radio, personal al Bibliotecii Județene, în frunte cu directoarea sa, angajați ai Eparhiei Greco-Catolice de Oradea și ai Caritas-ului Eparhial, mulți dintre ei, la rândul lor, personaje în cărțile prezentate.

Volumele pot fi citite la Biblioteca Județeană Bihor, care a și găzduit lansarea lor la Oradea.

„Neoromânesc – Oameni. Istorie. Credință”

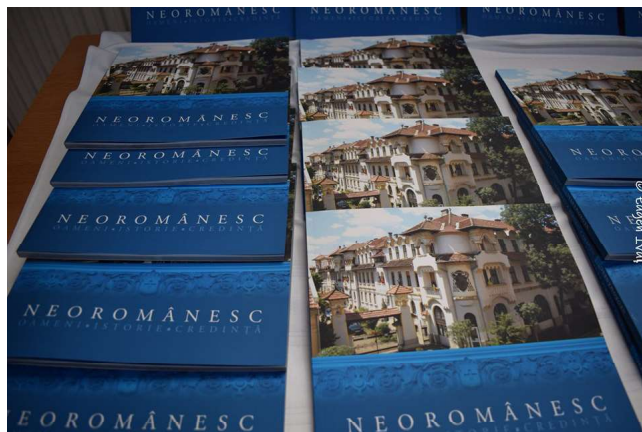
Este un lucru extraordinar, pe care PS Frențiu l-a adus la Oradea și a îmbogățit peisajul orașului nostru prin aceste clădiri în stil neoromânesc, a spus PS Virgil Bercea, plin de recunoștință, la momentul lansării albumului „Neoromânesc – Oameni. Istorie. Credință”, un proiect original și unic în România, constituind totodată un omagiu adus PS Valeriu Traian Frențiu, Fericit episcop greco-catolic martir, beatificat pe 2 iunie a.c., de Papa Francisc la Blaj. Volumul, care îi are ca autori pe Aurel Chiriac, Ramona Novicov, Florin Șipoș, Rodica Indig, face parte din proiectul „Orașul cu 1000 de chipuri” și a fost prezentat publicului orădean pe 30 mai a.c., în prezența numeroasă a iubitorilor de frumos din orașul de pe Criș.

Despre predecesorul său, PS Virgil spune că „a făcut lucruri extraordinare, într-o perioadă înfloritoare a Eparhiei, ca cea a anilor în care a ajuns la Oradea ca episcop”. Printre acestea, Academia teologică, sediul episcopiei și clădirea Liceului teologic „Iuliu Maniu”, după prima școală românească din Oradea, deschisă în 1784, de Moise Dragoș, în apropierea Catedralei „Sf. Nicolae”.

„PS Frențiu a venit de la Reșița, cu studii la Roma, s-a întors la Blaj, a fost episcop la Lugoj o perioadă și apoi episcop la Oradea. Peste tot unde a mers, a arătat o tenacitate extraordinară, manifestând tendința și dorința episcopilor greco-catolici de a culturaliza poporul român și de a-l ridica la un nivel superior celui existent. Cred că și astăzi avem nevoie de aceste personalități! (...) PS Frențiu a fost totodată un de mare caracter – a fost ales mitropolit, administrator apostolic la Blaj – și acest caracter și l-a păstrat inclusiv când a fost arestat, pus în pușcărie, unde și moare. Cu o seninătate extraordinară, așa cum povestea cardinalul Todea. Nimeni nu a crezut, nici eu, vă spun sincer, nu credeam când îmi spunea PS Todea înainte de 1989 că «Dumnezeu a deschis o paranteză cu Biserica noastră și El o va închide». Dumnezeu a închis această paranteză... cine s-ar fi gândit atunci că «Valeriu Traian Frențiu și toți ceilalți» vor fi beatificați personal de Succesorul lui Petru, la Blaj? Nu se gândea nimeni, nici măcar la acest proces de beatificare...

Mi se pare de asemenea inedit faptul că, după ce am ajuns la Oradea, a venit la mine o doamnă cu Potirul și Evanghelia PS Frențiu. Am rămas foarte surprins. Era soția pr. Blaj, pe atunci paroh la Catedrala orădeană și, odată cu arestarea episcopului, preotul le-a ascuns. Iar Papa Francisc a dorit să celebreze din acest potir. Episcopii noștri n-au visat niciodată acest lucru...

Iar astăzi, doamna Indig, ne prezintă acest album: foarte frumos! Un omagiu. Au fost mari episcopii noștri, pentru Biserică și pentru neam, pentru tot ceea ce

au făcut. Cred că am avea multe de învățat de la ei, dacă nu altceva, tenacitatea de a face lucrurile bine și de a le duce la bun sfârșit. Vă mulțumesc pentru toată munca depusă și dumneavoastră, celor care ați ajutat-o!”

La prezentarea albumului, Rodica Indig, coordonatoarea proiectului a menționat că „prin seria Orașul cu o mie de chipuri - Neoromânesc - Oameni. Istorie. Credință, aducem în prim planul preocupărilor noastre nu povestea unei clădiri, ci a mai multora, ca fenomen unitar, legătura dintre ele având cvadruplă delimitare: sunt construite în interiorul Eparhiei Greco-Catolice de Oradea, au ctitor pe episcopul greco-catolic de Oradea din acea perioadă, Valeriu Traian Frențiu, sunt proiectate de același arhitect, Anton Szallerbeck și au același stil: neoromânesc. Mai mult, construcțiile sunt realizate în perioada interbelică.

La realizarea acestui album, dedicat Înaltului Ierarh, s-a colaborat cu domnul Aurel Chiriac, director al Muzeului Țării Crișurilor, doamna Ramona Novicov, critic și istoric de artă, Florin Șipoș, fotograf”. De asemenea, o recunoștință specială îi revine „PS Virgil Bercea, pentru că la începutul anului trecut (2018) ne-a dat binecuvântarea pentru a realiza acest proiect în Anul Centenar”.

Mihaela CABA

